

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . „ 1.—70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oglasila, zahvale, smernice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.
Poslano:
enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

V boju za slovensko zemljo.

Borba za Kalvarijo v drugi bitki ob Soči.
(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ob Soči, 3. avgusta 1915.

Še je ovijal jutranji mrak gričevje okoli Gorice, ki je mirno spala jutranji sen, ko so zagrmeli laški topovi na vse goriško območje. Zemlja je zaječala, zavezketale so šipe po oknih, zidovje se je stresalo. Ozračje je bobnelo, treskalo, tulilo, se zvijalo. Nad Kalvarijo so zagoreli hipoma šrapneli in s krvavim dimom lizali gola in razrita pobočja. Težke granate so z gromenjem udarjale na naše postojanke in razdirale in rušile.

Preko 300 topov je bljuvalo neprestano na območje in pripravljalo iznova napad laške pehote. Zrak nad Kalvarijo se je zgostil in bilo je, kakor da bi se vnel in ležal nad griči kot goreča in moreča plast.

V prvih nočnih urah so topovi utihnili in pričel se je napad. Začeli so se vzpodbudni klici častnikov in v 12 rojnih črtah se je pričela valiti laška masa po zlozmem pobočju navzgor. Že so zasedle laške čete sleme, kjer se leže na tleh razbiti kosi treh križev, že so zasadi tricoloro na našo postojanko, že je sporočil Cadorna kralju, da je Kalvarija padla in z njo tudi Gorica, ko je pozval bojni rog Dalmatince na naskok. Ojačeni s tremi bataljoni so se plazili po skoro navpični vzhodni steni Kalvarije, vedno bliže, vedno bliže vrhu. V tem so švigile naše rakete in razsvetlile laške čete, ki so čakale pripravljene na napad.

Naenkrat je zaorilo v noč:

»Udri! Udri, bračo!«

»Bij! Bij!« se je odzvalo tisoč grl.

In že se je pričela strašna borba na nož. Četa ob četo je udarila in se bila za življenje in smrt. Ko so bajoneti obtičali v laških telesih, so obrnili Dalmatinci puške in udrihali s kopiti kot besni in bili so s pestmi in podili pred seboj četo za četo, nevzdržema, prek trupel, preko kupov rjovečih ranjencev, preko potokov krvi, navzdol, navzdol . . . Le naprej, le naprej so drveli dalmatinski junaki, in ko so se zadnji ostanki bežečih Lahov poskrili v dobro utrjene strelske jarko, so jih morali naši častniki poklicati nazaj.

Ob 1. uri ponoči so bile vse postojanke na Kalvariji v naših rokah. Kraljevska brigada pa — ponos Viktorja Emanuela —, ki je izvršila zadnji, obupen napad, je ležala uničena in pobita v strašnih grobo-

vih, ki so jih čez dan izkopale laške granate, v mlakah lastne krvi.

Hropenje umirajočih in obupni klici ranjencev na pomoč so motili nočno tišino, ki je legla na bojno polje.

V jutranji zarji pa je Dalmatinec še enkrat zamahnil z uplenjeno laško zastavo kakor v rogajoč pozdrav . . .

× × ×

Bitka, ki je divjala devet dni za goriško območje, je bila obupna. Nad 900 laških topov je združilo svoj strašni ogenj na soško fronto od Sabotina do morja. Skoro polovica laške armade, 17 divizij (od 35 divizij) je stalo naši majhni, a železni 5. armadi nasproti. Nad 20.000 topovskih izstrelkov je padlo dnevno le na Kalvarijo, ki je dolga le nekaj nad 3 km. Na 500 m dolgo našo postojanko je udarjalo 60 do 70 težkih granat v minuti. A naše čete so vztrajale v tem groznem peklenem ognju celih osem dni, ne da bi bile zamenjane, medtem ko je Kalvarijo napadala dnevno svezna brigada najboljših laških čet in sicer brigade: Modena 41. in 42. pp., Forli (43. in 44. pp.), Ravenna (37. in 38. pp.), Regina (9. in 10. pp.), Livorno (33. in 34. pp.), Bologna (39. in 40. pp.), Pavia (27. in 28. pp.) in Pistoia (35. in 36. pp.).

A kljub vsemu topovskemu ognju, ki je doslej edini v vsej svetovni vojni, kljub priznani hrabrosti italijanskih čet, ki so neprenehoma napadale preko mrtvaških polj, preko pobočij, kjer so ležali razbiti celi italijanski polki, kljub vsemu temu niso zavzeli Italijani niti 1 meter naših postojank, niso prišli niti korak naprej.

Neomajna je naša straža ob Soči, neomajno je naše zaupanje v njeno moč in v njeno dušo: Boroeviča!

Iz bojne črte pri Gorici.

VI. Dalmatinci.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 31. julija 1915.

O Dalmatincih sem hotel nekaj slišati. Povsod čitamo o njih in njih nunaštvu. Borijo se kot Levi. Tudi za našo Gorico. Njih plemenita kri se pretaka po dragah ob pobočju Kalvarije. In koliko jih že počiva na naših slovenskih tleh, kjer čakajo, da se jim slovenski narod za vse veke odzove z

najsrčnejšo in najnežnejšo hvaležnostjo! — Naprosil sem prijatelja X., ki je Dalmatinec sam in že leto dni v njih sredi, naj mi nekaj o njih pové. Spremljal jih je že po bojiščih v Srbiji, ter jim zvesto stoji ob strani tudi sedaj v bojih proti Italijanom. Pozna jih torej bolj kot vsi drugi. Prav rad je ustregel moji prošnji ter mi pripovedoval:

× × ×

»Poglejte tja gor« — »večina vojakov tam gori so Hrvati iz Dalmacije. Več kot leto dni sem že skupaj z njimi. Bili so junaki v Srbiji, ali so isti junaki tudi sedaj proti Lahom?« — »Ni treba jih siliti! S petjem se navalijo v boj proti Lahom. Komaj čakajo trenutka, kjer bi se boj z njim pričel. Naj bo sovražna sila strašna kakor hoče — oni se ji ne odmaknejo! Dokler je le eden od njih živ, svojega mesta ne zapusti; stojijo kot skala in bijejo po sovražniku, dokler morejo dihati!«

Tako se je častnik izrazil o njih. In res, tako je! Dokazali so že i tukaj vse to: pri Plaveh in tu pri Podgori. Pometajo s sovražnikom kakor razjarjeni levi; gorje onim Lahom, ki pridejo v njih pesti. Do sedaj je petkrat ali šestkrat prišlo med njimi in Lahom do srditih spopadov. Lahom so bili v dvakratni, tudi trikratni premoči. Pomešali so se pri takih prilikah kakor ovce drugi z drugimi. Ni se streljalo; delovali so bajoneti, puškini beti, kamni, pesti, zobje. Lahom so se kotalili kakor krogle po strmini navzdol; pesti so dobivali v glave, da so se kar onesveščali in se preobračali navzdol po pobočju. Tu je res kar v dejanje prehajal naš dalmatinski pregovor: Piu val un »drži ga«, che cento »piglia«!

Nekega dne se je šest laških vojakov navalilo na enega samega našega. Ime mu je Delaš, rodom Dalmatinec. S prvo dvojico je lahko obračunal. Toda došla sta dva druga. Povalili so ga na tla, a z njim tudi ona dva; enemu se je kar z zobmi zagrizel v ušesa! »Ko je došel na prostor za obvezovanje«, mi je pravil potem zdravnik, »bila so mu lica in usta polna krvi«. Prišla sta nanj še dva druga laška vojaka; toda k sreči opazi nevarnost tovariša eden naših. Takoj mu prihiti na pomoč. Vseh šest Lahov je obležalo mrtvih na tleh. Seveda so trpele tudi njegove kosti, toda trde so kosti Dalmatinca. Kmalu mu bo vse prešlo!

Pred par dnevi se je vrnil k nam nazaj neki četovodja — Medić se zove —, ki se je nahajal skozi tri ure v strašnem ognju. Petdeset jih je bilo, ko so bili od drugih odrezani. Lahom so jih napadli od spredaj, od leve in desne; bilo jih je naj-

manj desetkrat več. Naš četovodja je edini prišel zopet živ nazaj; tudi on je bil ranjen, a živ se jim ni hotel udati. Vsi drugi so obležali mrtvi na tleh, potem ko so se do zadnjega borili kakor tovariši Leonide. Bil je grozen spopad na življenje in smrt. Tudi Lahov je pri tisti priliki strašno padlo. Potrdil je to laški častnik, ki je bil v tem boju od naših ranjen in zvečer istega dne od nas zajet: »Quello sono la brava gente! Finché uno era vivo ci ammazza. Abbiamo avuto tante perdite da loro!«

Dobijo tudi težke rane, toda vstrajajo pri boju, dokler le morejo. Pravil mi je stotnik, poveljnik strojnopuškinega oddelka, kar je sam videl na lastne oči: »Lahom so streljali na nas težke granate. Kar zapazimo, kako so se pričeli premikati k napadu. Pri moji strojni puški se je nahajal izboren dečko, Grubić po imenu. Krogle je sikal na Lahe, če so se le premaknili. Pa prileti nova granata, ki zagrebe v zemljo njega in strojno puško. Zopet se izkoplje in prične potem na vso moč delati z lopato, da bi tudi strojno puško izkopal. Jaz ga gledam. Kri mu je vrela iz glave, kjer mu je kosce granate vsekal težko rano. A on dela z lopato naprej, grebe, zadira in odsipa, kakor da bi rane na glavi ne imel. Vsak trenutek se je ozrl na Lahe, če se li premikajo. Čez par minut je bila puška v njegovo veselje zopet prosta; takoj jo naravnava in zopet začne sikati: tak, tak, tak. Toda izgubil je bil že dosti krvi in ni mogel več. Videl sem, kako mu je bledina stopala na lica vedno bolj in bolj; kolena so mu zašibela in spustil se je na zemljo. Tovariš je tedaj priskočil k strojni puški, on sam pa je sklonil glavo na roko in na lahko so se zaslišale besede iz njegovih ust: Tebi, Bože, dušo! Zleknil se je po tleh. Tedaj sem prihitel jaz in ga klical: Grubiću, Grubiću! — Toda oh, on je že oddal svojo junaško, plemenito dušo. Bil je mrtev. Mene pa, ki sem gledal to junaštvo in to njegovo junaško smrt, so solze polile. Iz dna srca se mi je izvil vzdih: Oj Grubiću, Bog te pomilova! —

Toda Grubić ni ne prvi ne zadnji, ki na bojnem polju tako junaško umira!

Njih geslo in prošnja je: Ne daj Bože izgubiti dušo; tijelu kako bude! Dok sam živ, Talijan ovuda neće prodrít! Il umrijet, il dobit!

To imajo na ustih, to potrjujejo v dejanju! Dostikrat padajo granate po njih kakor toča z neba. Če bi tam bili sami vrahi, bi morali zbežati! Toda oni ne! Nepremakljivo stojijo na svojih mestih ter zdržujejo z največjo vstrajnostjo vso srditost Lahov, dokler jim ne povračajo vsega tega v trenutkih pesti in puškinih betov! Tedaj lahko čuješ, kako Lahom vikajo, kako

LISTEK.

Na krvavih poljanah.

Taki so naši Orli.

Jože Arhar, član šentvitskega Orla ki se nahaja že osem mesecev na severnem bojišču piše o svojih doživljajih

Mrzla januarjeva noč. Na jasnem nebu je migljalo milijone zvezd, kakor božje lučke so se mi zdele, prižgane nad svežimi grobovi junakov. Pod nogami je škripal sneg, od severa sem pa je brila ostra burja, kakor da ima tudi njo sovražnik v oblasti.

Povelje se je glasilo k maršu. Pretegnili smo si otrple ude, pripravili tornistre in stali smo v dolgi vrsti, na grapavi, ozki cesti. Brez misli, neobčutljivi za vse, kar ima še priti, smo korakali molče po brezkončnih poljanah, ki se zdaj dvigajo zdaj padajo. Pesem strojne puške je utihnila, samo včasih se je na gričih zablistalo in sledil je gromek bum-m-m. Pa to me ni vznemirjalo. Samo kadar je tovariš poleg mene obnemogel padel na ledena tla, se mi je bridko storilo, kajti prepuščen je bil usodi, ako ga ni pobral voz, ki je sledil polku.

Marširali smo skozi zanemarijene goliške vasi, katere je sovražnik na begu de-

loma požgal in oplenil. To se mi ni čudno zdelo, kajti tudi mi, ko smo se kje utaborili in napravili ognje, nismo dosti izbirali, s čim naj se kuri. Toda resnica je, da smo, kolikor se je dalo, varovali, da se ni ljudstvu delala škoda. Zato pa so nas tamošnji prebivalci sem pa tje celo pozdravljali. Pa ne samo to. Do solz me je ganilo včasih, ko sem gledal te nesrečne ljudi, ki so kljub vsemu delili svoj borni kos ovsnenega kruha z nami. Ovseni kruh? Da prijatelji, če smo ga dobili! Ti bi moral biti takrat tukaj, da bi se navadil ceniti kruh!

Proti večeru smo se ustavili v veliki vasi, kjer so nas čakale naše vojne kuhinje, ki so odšle že pred nami. To nam je šlo v slast kosilo, večerja in kakor se še vse pravi raznim obedom! Pozabljeno je bilo trpljenje na dolgem pohodu, zopet smo bili zadovoljni kranjski fantje. Zakurili smo si na dvoriščih, pekli kure in pražili smo in če je imel še kdo kaj v čutarici, imeli smo »vohet«. Fantje so pričeli zbijati šale največ na račun onih, ki so na pohodu zaostajali. Ni trajalo dolgo in v tiho noč je zadonela naša mila slovenska pesem iz krepih fantovskih prsi. Poslušal sem to pesem in segla mi je v srce kakor nikoli.

Iz malega, lesenega stolpa se je oglašal večerni zvon. Nič več nisem slišal ubranega petja in veselih šal. Molče sem

zrl v plamen in domotožje mi je polnilo srce. Tudi doma pove sedajle večerni zvon sv. Vida. Prekrižal se je stari oče, vzeml molek in srce mu drhti v vroči molitvi — za sina . . . Morda ravno sedaj —. Tudi meni je privrela molitev iz srca, naj bi ohranil Bog našo sveto domovino —. Vzdrnil me je prijatelj, zlezla vsa na skedenj in se zarila v seno. Toda, ko je že vse trdno spalo, sem si še ponavljal: Le zvonji zvon iz temnih lin, le vzbujaj mi na dom spomin —.

Drugo jutro je naju zbudil iz sladkega sna zaknikrni žid ter zahteval od naju odškodnino zaradi sena, katerega sedaj baje njegove krave ne bodo jedle, ker sva midva v njem spala. Dražilo je naju to in malo je manjkalo, da ga nisva nalomila. Ostali smo ves dan v tej vasi in se kar moč udobno gostili — celo pečena gos je prišla na mizo.

Tretji dan smo spočiti in dobre volje odrinili naprej ter prišli do večera v še dosti čedno mesto. Meščani so se večinoma preselili, le židje so ostali na svojem mestu ter nas odirali, kolikor se jim je kdo dal. Čudovito je, kako znajo ti ljudje izkoristiti vsako priliko in kako malo jih pri »kšeftu« ovirajo razne nevarnosti! Sredi trga se je guglal v zraku tak grešnik, katerega so zasačili pri goljufiji, ves zabuhel in strahšan; a to jih ni motilo, da ne bi odirali naprej.

Čakali smo tu par dni, da so železniške čete popravile most čez reko Bialo, katerega so Rusi razstrelili. Imel sem priliko in stopil sem v katoliško cerkev, kjer se je ravno vršila služba božja. Ljudje so glasno molili in se vedli sploh zelo vsposobno. Meni pa je bilo težko pri srcu, kajti tri mesece mi že ni bilo dano obiskati cerkve. V mali kapelici so bile napravljene okusne jaslje, nad katerimi je plaval angel držeč v rokah napis: »Mir ljudem na zemlji!« Mir oznanjuje angel, mir si želijo ti dobri, a revni ljudje. Bog, pomagaj, da si z žrtvami in trpljenjem priborimo mir!

Peti dan je že potekal, kar smo se vozili po železnici. Živeža smo imeli dovolj in tudi s pijačo smo se preskrbeli na raznih postajah. Zjutraj ob svitu smo izstopili na snežni ogrski zemlji pod Karpati. Vedeli smo vsi, da nas čaka tu težka naloga, a se tega nismo strašili. Naporna pot, od jutra do večera, nas je zelo utrudila; naši plašči so bili trdo zmrzjeni ter od brade in brk so nam visele ledene sveče, katere so se pri dihanju vedno bolj debelile. Kadar je bil odmor, padli smo hitro na tla, da so jermeni na ramah vsaj za hip odjenjali. Imeli smo v tornistri komis in sladko črno kavo; oboje nam bi teknilo izbornu, da ni bilo ledenotrdi. Potem pa smo zopet nadaljevali svojo pot. Treba je bilo iti v goro, kamor je živina

jadikujejo na vse strani: »Aimé, mamma mia! — A jim naši dečki odgovarjajo: »I gore vam, izdajice, bilo! Zasto dolazite krasti našel Natrag lupeži! Dat ćemo vam mi! Mjesto zemalja dobit ćete batina! Kako izdajnički uradiste, neka vam: Bog daj!«

Rane prenašajo potrpežljivo. Vsak prosi Boga, da bi se mu čim preje zacelile. Žal mu je, da je bil tako hitro ranjen. Zato zopet hrepeni ven na bojno polje, dokler bi Lah-izdajalec ne bil popolnoma potolčen in vržen nazaj!

I hoče — je zaključil prijatelj — sve s pomočjo Boga, koji prave štiti!« —b—

Ob bregovih Soče.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Dragi »Slovenec!«

Na bregu Soče ležimo varno kriti. Bela pot izpod vinogradov in plant veže preko pobočja obe vasi. Doli ob Soči se vije železniška proga. Bilo je jutro po mesečini bele noči. Straža je opazila, kako na oni poti osem črno oblečenih laških vojakov vleče na dvokolnici bel zaboj. Začeno streljati. Lahi puste voz in zbeže, enega so ranili v nogo. Gledam na daljino, gledam v vidim, da je na vozu krsta. Je-li mrlič. V naslednji noči pri mesečini se je bledila krsta — Lahov ni bilo niti o mraku po njo. Straža je pazila, namerili smo puške. Lahov ni bilo. Drugi dan pred poldan so se previdno bližali krsti. Držal sem vse za zvijačo, vendar sem jih pustil, da so krsto v miru in brez naših pozdravov odpeljali. Še sedaj sem mnenja, da so inscenirali pogreb, samo da bi prosto opazovali naše pozicije. Ker upotrebljavajo za vojunstvo tudi male dečke in deklice, zato mora biti človek dvojno previden.

Izprehajajo se Lahi med hišami v ženski obleki. Postavijo se roke v bok in gledajo zvedavo gori proti nam. Naš pozdrav jim zabrenči mimo ušes, pa izginejo leteč za hišna vrata. Včeraj je je njih častnik vendar skupil. Skočil je v hišo in zaprl vrata; v tem momentu je zafrcala naša salva naravnost v vrata...

Lah je tekeli gori proti eni hiši. Pomerili smo salvo nanj, pade. Opazujem, ne dvigne se več. Popoldne prihiteli k njemu tovariš, z laško spretnostjo, ga preobrne in mu preišče žep; nato v teku nazaj, momci so se mu smejali in so ga pustili pri življenju. — Tudi luštne epizode pridejo včas. Temna noč, videl si samo srebrnotemni pas Soče. Dvojna pozornost na straži! V jutro — pred zarjo se je nekoliko zvedrilo. V moje kritje prileti na vso sapo ordonanc: »Gospod poročnik, Taljani so prišli; od Soče jih skače vse polno čez cesto naravnost proti žičnim ograjam.« Zletim kot veter; opazujem, mrak je še in hladno. Gledam: nič. Soča se je že belila ob njej kakor sestra bela cesta. — »Evo jih, gospodine!« vikne straža. In res. Prihuljeno je šušnila prva postava preko ceste, skrita se v jarku tostran v senci planke in jablane. In druga, pa tretja... a tam: ob reki se je zgenila vrba za vrbo... Stroga pažnja, puške na strel... Zove me druga straža: »Gospod, tam-le v grmovju ob cesti so se poskrili!« — »Gotovo?« — »Videl sem jih!« Salva. Odjeknil je strel po dolini. Vse tiho. Grem na drugo mesto in opazujem, kako bodo začele škarje svoje delo. Par momentov in že se jeden vleče

skoz žico. Zabranim streljati, hočem ga imeti živega. Bliža se bliža po vseh štirih in trebuhu se plazi. »Halto la!« mu kriknem taljanski. — »Ja sam, gospodine!« — »Koji?« — »Infanterist Č...« — »A gdje su ostali?« — »Idu.« — In res so se plazili eden za drugim skoz žico. Prišli so vsi zdravi... Splazili so se v temi med strazami in šli kras jabolka doli ob cesti. Dobili so svojo porcijo; jaz pa nisem vedel, ali bi se jezil ali smejal. Pred tem Lahom je sedaj mir...

Vikarja g. Franke-ta, s katerim sva sedela pri čaši zlatega vinca, so odpeljali Lahi v ujetništvo pred tremi tedni. Pozvali so vaščane da vsi zapustijo vas. Ti so se hoteli prej posvetovati z g. vikarjem, vendar straža pred župniščem jih ni pustila k njemu. Odšli so, ne da bi ga več videli. Lahi so ga odpeljali. Tudi prebivalstvo je odšlo zvečina; kar pa jih je ostalo, ne smejo iz hiš; samo ženskam dovolijo na polje.

Na kmeta in njegovo kčerkko Lahi vedno streljajo, kadar se pokaže na njivah in med brajdami. Po cele salve padajo. Prestraši se, pa doslej jo je odnesel še vedno. Po noči je oral in sejal ajdo. Stopil sem gori k njemu, pa sva se razgovarjala med dišečimi, toplimi razgori ob svitu mesečine. »Tri sinove imam v vojski, pa še sam bi šel nad Laha, ko bi ne bilo stare matere in gospodarstva.« — »Bravo!« pa sva se razšla; on je prijel za plug, jaz pa sem skočil doli obiskat straže in kopat jarke. Bojni pozdrav!

Soča.

Ta reka, ki je postala v sedanji svetovni vojski tako znamenita, ima kaj zanimivo zgodovino. Zemljepisci in geologi so se že v starih časih pečali s to velezanimivo reko; vso pozornost ji je posvetil grški pisatelj Strabon v svojem delu »Geographiká« (zemljepisje). V zadnjem času je priobčil o Soči obsežno razpravo v »Mitteilungen der k. k. geographischen Gesellschaft in Wien« znani avstrijski statistik baron Karol Czörnig pod naslovom: »Soča, najmlajša evropska reka. Kolikor se da zasledovati v zgodovini, je od rimskih časov do danes menjala Soča trikrat svojo strugo. Rimljani so imenovali Sočo »Sontius«, a to je bila samo reka, nastala iz sotočja Idrijce in Vipave. Izlivala se je pod zemljo na Krasu v reko Timav, ki dolgo časa teče v podzemeljskih jamah in se izliva pri sv. Ivanu devinskem v Jadransko morje. Kar je tedaj izviralo v vznožju gorskih skupin Triglav in Mangarta, so bili izviri Nadiže, ki je tekla mimo sedanjega Bovca pod Kobari-dom preko sedanje Benečije in se po poročilu Strabonovem pod Oglejem izlivala v morje. Velikanska prirodna katastrofa l. 585. po Kr. pa je strugo Nadiže izpremenila. Nekako med Kaninom in Matajurjem je ogromen gorski usad zgrmel v strugo Nadiže in jo zajezil. Tako je bil od nje odtrgan njen zgornji tek nekako med sedanjo Žago pod Bovcem in med Kredom (zahodno od Kobarida). Novo nastala reka, naša sedanja Soča, se je morala obrniti proti vzhodu in si takorekoč izdolbsti strugo naravnost v skalovje tako daleč, da je dosegla stari Sontius, Idrijco in Vipavo. V teku časa pa je nanesla izpod julijskih alp toliko naplavin, da se je njen podzemeljski izliv v reko Timav popolnoma zamašil in si je morala v spodnjem teku zopet iskati

nove struge. Obrnila se je proti zapadu in se pri Ogleju zopet združila s prvotno Nadižo. Toda ker je vedno donasala seboj toliko proda, si je proti zahodu neprenehoma zasipala strugo; zato se je vedno bolj pomikala proti vzhodu, dokler ni dosegla male obrežne rečice Sdobba, ki ji še danes v prvi vrsti služi kot izliv v morje. Odtod ime Soče ob njenem izlivu. Od nje-nega prejšnjega ustja pod Oglejem je ostala le še neznatna rečica Natissa. Ta Natissa seveda ni drugega, kot en izliv benečanske Nadiže, ki se v Furlaniji izgubi v prod in močvirju, krogi Cervignana pa zopet na raznih krajih v majhnih potočkih privre izpod peska na dan; ti se zopet zbirajo in pod imenom Natissa teko v oglejske lagune. — Tako sta iz ene prvotne reke, izvirajoče v vznožju julijskih alp, nastali dve, izmed katerih ima posebno Soča zelo zanimiv zgodovinski razvoj.

Pesem Dalmatincev.

Dalmatinci pri Plaveh, vojaki junaka majorja Turudija nam pošiljajo sledeče:

U ime hrvatsko-slovenskega bratstva molimo Vas, gospodine uredniče, da uvrstite u dični »Slovenec« ovu pjesmu, što ju naši vrli Dalmatinci pjevaju u čast svome junačkome vodji, majoru Turudiji. Evo je:

Turudija govori:
»Jeste li, momci gotov!«

Da Taljane skrsimo,
Ej, i u Soču bacimo.«

Tad se diže prašina,
Ej, kuda Lacy maršira?

Sad Taljani bežite,
Ej, vaše pete brusite.

Turudije bataljon
Ej, stupa na vas snagom svom.

Dalmatince vodi on
Ej, silni su ti kao grom.

Pušku k oku primeće
Ej, a Taljan se privrće

I učini zadnji skok,
Ej, kad ispali Stanko top

Naši puše lulicu,
Ej, i spremaju stupicu.

Dalmatinski gleda sin,
Ej, kako čuči sad Latin

Benda baca granate
Oj, za Taljane salate!

A Perlendić u vas let
Uj, prvi zgrabi brzomet!

Slavni Lacy maršira,
Ej, za svog cara umira.

On mu brani prijesto, dom
Ej, dušom, tijelom, snagom svom.

Turudija i naš car,
Ej, svaki puši po cigar.

Sa cigara pepel pada,
A Talija propada.«

Dalmatinski vojaci.

Pismo »Slovenca«, ki so ga poslali Dalmatinci s Kalvarije pri Gorici.

Ob obletnici vojske je poslal oče edinemu sinu, Dalmatincu Pavlu Vučemiloviću, naslednje pismo:

»Živjo junače! Moj sinko, hrabreno se drži pram novim dušmaninom! Neka spozna Taljanac, kad je obrez pogazio! Tarne jih kao mrave! Neka znadu, što su Dalmatinci, naši junaci! Pozdravlja Te mate, žena i dica. Pavao je ranjen in njegovi prijatelji — orlički junaci — se lepo zahvaljujemo staremu otcu in vsem, ki se nas spominjajo. Preveva nas le ena misel in želja: posnemati v vsem svoje prade, ki so se že l. 1859 in 1860 hrabro bojevali proti »izdajalskog neprijatelju!« In to smo dokazali, a hoćemo še bolje dokazati. Živeli Hrvati in Slovenci! Bog in sreća junaška!

Dalmatinci na Kalvariji.«

Dopis iz zakopov češkega vojaka na ilirijanskem bojišču.

(Po »Čechu«.)

Draga mati! Dajem Vam na znanje, da danes zopet zapuščamo svoje bivališče. Škoda! Včeraj — na nedeljo smo imeli prost popoldan. Proti večeru sem pol ure pomagal tukajšnjim vaščanom spravljati seno. Imenitno smo se zabavali in v teh 14 dneh smo bili tukaj kakor doma. V naši stotniji so ljudje večidel iz srednjega stanu, torej točni in kolikor mogoče čisti in skrbni za red. Dasi smo vstajali zgodaj, vendar nismo hodili spat pred deseto uro. Domačini — Slovenci — so bili dobri z nami. Kar so imeli, pa so nam dali. Dobili sem na dan pol litra ali liter mleka, štirje pa smo imeli krompir s salato, kar nam je bilo jako po volji. Seveda smo imeli tako večerjo samo štirje, zakaj za vse niso imeli dovolj... Tukaj so bili včeraj redovniki in sodnijski uradniki. Tudi jaz sem z njimi nekoliko govoril, prišli so naše domače ljudi obiskat, kakor je to navada po kmetih. Govorili so slovensko in nemško.

V nedeljo 4. julija smo dobili od gosp. nadporočnika za dobro dovršeno delo po pol litra piva, ki je tukaj bolj redka pijača. Bili smo kmalu židane volje. Zvečer je prišlo povelje za odhod popolnoma nepričakovano.

Danes smo za trideset ure dalje, kjer se stotnija zbira, ker smo bili dosedaj razkropljeni. Zdaj počivamo. Jutri, 6. julija pojdemo tri ure do rojne črte, kjer bode-mo, kakor se govori, popravljali pehoti zakope, kakor so to delate že tri naše stotnije. To bo pač težko in nevarno delo, ali vajeni smo že vsega, o kakem strahu ali trepetu pa ni niti govora. Zaradi tega se nič ne bojte zame, kar je Bog komu namenil, mu ne uide. Takoj naslednjega dne, če bo le mogoče, Vam bom sporočil, kako nam kaj gre, in kako se nam godi.

Naši so prodrli naprej za 4 kilometre.

Denar sem prejel včeraj, ko je bil napovedan odhod. Danes smo pili zlato vinsko kapljico, jako dobro vino je to, a drago kakor pri nas v miru. Tako smo se spet deloma porazvedrili. Kadar je kaj božjega v žepu, je že še. Dozdaj še nisem bil suh. Vse, kar je mogoče tu kupiti, si človek lahko omisli.

Hvala stricu za poslane reči in ga prav iskreno pozdravljam kakor tudi vse naše drage. Ohranite me v prijetnem spominu, ako me zadene neizprosna usoda.

Hvala tudi Vam, zlata moja mati, za vse dobro, ki sem je prejel od Vas. Naposled Vas priskrbeno pozdravlja in poljublja Vaš

Karel.

Železna brigada ob goriskem predmostju.

Iz poročil nekega nadporočnika ob Soški fronti povzemamo sledeče zanimive in žive opise bojev pri Plaveh in v Gorški okolici:

Kakor znano, je nadvojvoda-prestolonaslednik brigado, ki je stala pod poveljsvom generalnega majorja... pri Plaveh, za njeno hrabrost počastil z imenom »železna brigada«. Vsak še s tako premočjo poizkušeni naval Italijanov se z nepremagljivo vztrajnostjo odbije. Pri Plaveh so naši tako neustrašeno gledali smrti v oči, da je bil ves 4. bataljon odlikovan, da sme nositi gotove znake na desni strani čepic. Mnogo se govori o povodu za to odlikovanje, čegar vidna znamenja nosijo častniki in vojaki z enakim ponosom. Pravi vzrok bomo izvedeli šele pozneje; za sedaj se moramo zadovoljiti s tem, da je to priznanje izredne hrabrosti, ki so se z njo dotične čete v sedanji vojni že opetovano izkazale. Tako na primer se je nadporočnik Fran Winkelmayer, poveljnik 13. stotnije, dne 11. julija s svojimi možmi prostovoljno javil za naskok na neko močno utrjeno, važno višino. S sijajno bavuro so postojanko iztrgali rokam Italijanov, ko je pa bila zmaga ravnokar odložena, je zadel Winkelmayerja junaška smrt in obnem je padel tudi rezervni poročnik dr.

tovore na rame in nadaljevali svoj križev pot. Skoraj veseli smo bili, ko smo čuli neki dan, da Rus ni več daleč in da ga bomo kmalu lahko premikastili —

Tisti večer sem prebil v napol podrti bajti v družbi mojega zvestega prijatelja Franceta Cvelbarja. Pritrčila vsa na dolg drog zastavo Rdečega križa, zakurila ogenj in si stopila kavo. Uredila vsa si tako dobro, da sta pozneje prisleda k nama tudi gosp. kurat in gosp. voj. zdravnik s slugo. Bilo je po dolgem času zopet prijetno, ko smo si čisto po domače in prijateljsko pripovedovali svoje doživljaje. Pozneje so se oglašili v našem »domu« tudi poljski legionarji. Veseli, mladi fantje. Tako se nama je zdelo, da sva v družbi bratov Orlov, ki so doma v lepi naši domovini.

Sovražnik jo je odkuril iz naše bližine. Še predno smo prišli mi v akcijo. Morali smo zopet za njim. Umikal se je jako hitro, zato smo tudi mi kmalu prišli do revne vasi, kjer smo si upali odpočiti.

Morda te bo zanimalo, če ti površno naslikam najino novo stanovanje. Ko sem potrkal na duri, ni bilo nobenega glasu. Butnil sem v stajo in kmalu je zapah odjenjal. V veži sta stala dva konja ki sta zelo neuljudno pozdravila nova gosta: gotovo sta mislila, da gojiva zlobno misel, da bi ju pregnala. V drugi sobi so bile v enem kotu privezane tri krave, v drugem kotu pa je bilo kup cunj, kar je služilo, kot sem se pozneje prepričal, za družinsko postelj. Nad tem kupom je visel na treh vrvicah maj zaboj, v katerem je jokal novorojenček. Gotovo se naju je ustrašil. Zato sva pomagala starki, ki ga je počel enakomerno melodijo, skušala uspa-

vati. Taka zibelka je zelo praktična kot sem videl. Otrok je kmalu zaspal, nama pa je starka postregla z dobrim, svežim mlekom.

Bilo je na praznik darovanja Gospodovega. Sovražnik se je ustavil v novih postojankah, odkoder nam je neprenehoma pošiljal pozdrave. Imeli smo vsi polne roke dela. Nosači so prinašali ranjence, zdravniki so jih obvezovali, g. kurat pa je hodil od enega do drugega in jim delil dušne tolažbe. Zvečer naju je poslal zdravnik v dolino, odkoder sta bila naznanjena dva ranjenca. Našla sva ju in ker sta bila le lahko ranjena, sva ju kar sama obvezala in ju spremila na obvezališče. Nato sva dobila zopet tako povelje, a topot nama je bila odkazana različna smer. Stisnil sem roko prijatelju in mu želel srečo. On pa me je pogledal z nenavadnim izrazom in zamišljen odšel. Ko sem se obrnil, sem ga videl, kako je postal, gledal za menoj ter mi zamahnil v pozdrav. Kakor da se poslavlja za zmerom.

Imel sem ga rad Franceta. Seznanila sva se že v vojašnici, sam ne vem, kako in kdaj. Dopadla mi je njegova krasna, zdrava postava, a še bolj njegov plemeniti značaj. Kot zaveden Orel, je svoje mnenje znal tudi v dejanju uveljaviti. Sreča je bila, da sva bila odslej zmerom skupaj. O prostem času, ko so drugi zbijali neslane šale, mi je govoril o lepi Dolenjski, ki jo je tako ljubil. »Ko zmagamo Ruso,« mi je dejal včasih »boš šel z menoj na Dolenjsko k trgatvi in potem bova šla oba skupaj na Brezje k Mariji Pomagaj. Potem pa bomo zopet, vsak v svojem kraju, pričeli telovaditi.« Svojo lepo organizacijo je ljubil čez vse.

Tisti večer me je obšla zla slutnja, ko ga ni bilo nazaj. Tudi naslednji dan ne. Proti večeru sem se napotil v ono smer z nekimi sporočili in sklenil sem, da kaj poizvem o prijatelju. Polk, h kateremu je nesei France včeraj obvestilo, se je pomaknil med tem naprej za bežečim sovražnikom. Treba mi je bilo napraviti še precejšno pot, če sem hotel priti do njega.

Postal sem za hip in premišljeval, ali bi ne kazalo iti rajši nazaj, da se ne bi preveč zakasnil. Kar zapazim tam blizu pod močnim hrastom še čisto svež grob. Na priprostem križu je bil pritrjen listek, na katerem je bilo z višnjevo kredo nekaj napisano. V hipu sem premeril z očmi tiste vrste in bilo mi je, kakor da si me sunil z nožem v srce. Na listu se je bralo: »Tu počivata slovenska junaka Cvelbar in Jurajevčič«. Strmel sem v list, hotel sem prodrati skozi prst, da bi se enkrat videl dragega prijatelja.

Prijatelj, stal sem že sredi ognja, ko so žvižgale svinčenke mimo glave, se nisem bal; trpel sem glad in mraz, mislil sem že, da ne vzdržim, a vse to ni bilo tako strašno, kakor je bil trenotek na gomili prijatelja. Padel sem na grob in se zjokal...

Dolžnost me je klicala nazaj. Izmolil sem iskreno Češčena si Marijo in se moral posloviti, da morda jutri sam tako obležim. Bodi. Svoje moči smo posvetili domovini že doma. Tukaj bomo s krvjo zapечатili svoje obljubo. Tudi življenje damo radi, da bi naša domovina vstala k novemu življenju!

Prijatelj! Napisal sem ti odlomek, slike nekaj dni, iz našega življenja, da vidiš kako tukaj žive in umirajo slovenski Orli.

Pollak, kustos našega vseučiliškega kabine-
teta v Rimu. Skupen grob ob kapeli pri
Plavah hrani ostanke teh zaslužnih čast-
nikov. Pri tem uspešnem naskoku so ujeli
mnogo Italijanov. Ti so pripovedovali, da
so se njihovi častniki izražali: »Z nekoliko
takih stotnij, kakor so te z modrim kri-
žem, bi zavzelo celi svet.«

Kar se pri Gorici dela in dosega, tega
ne more popisati beseda. Dan za dnevom
najlutejši artiljerijski ogenj in vroči na-
padi pehote, ki so tudi ponoči »na dnev-
nem redu.« Čeprav so pa poslali Italijani
več kot 5 zborov v naskok na Gorico, še
niso imeli doslej niti najmanjšega uspeha.
Pač pa visi ob žičnih ograjah pred Pod-
goro na tisoče njihovih mrtvih vojakov.
Nedavno temu so Italijani poslali parla-
menterja ter zaprosili odmor v boju, da bi
mogli svoje mrtvece pokopati. Z naše stra-
ni se je stavil pogoj, da ima avstroogrška
patrola ob uri, ko nastopi premirje, priti
v italijanske postojanke po tri častnike-
talce. Ta pogoj so sprejeli. Ko je pa naša
patrola ob določenem času zapustila svoj
zaklon, so pričeli Italijani nanjo streljati.
Odslej se take zaprosbe kratkomalo od-
klanjajo.

Nekega dne se je pojavil pri nas ita-
lijanski konjski častnik, ki ga je spreml-
jalo več trobentačev in bobnarjev, kot
posredovalec, da naj izpustimo neko pa-
trolo za prenos ranjencev, ki smo jo bili
zajeli. Ker ni imel pri sebi pooblastila,
smo ga kot »poizvedovalca« poslali na
grad v Ljubljani. Pribežnikov je skoro dan
na dan in se dajo radi ujeti. Nadporočnik
pl. G. je hotel nekoč nekega pribežnika
preskusiti, pa mu je rekel: »Jesti vam
damo in cigarete, potem pa vas spravimo
zopet nazaj čez mejo.« Mož je zadnjemu
ukrepu glasno ugovarjal s pristno nem-
skim: »Nein!«

Italijani z našimi ujetniki ne ravna-
jo lepo. To je potrdil neki naš vojak, ki je
ušel iz ujetništva. Pravil je, da so mu ta-
koj vzeli denar ter zahtevali, naj pove,
kako močne so naše sile ob Goriskem
predmostu, ali so že čete iz Galicije tam
itd. Vrli Dunajčan je na vsa ta vprašanja
odgovarjal: »Ne vem!« Potem se mu je pa
posrečilo, da je čuščnost italijanske stra-
že prekanil in ušel.

Pred napadi Italijani svoje vojske na-
poje. Dokaz za to je obilica italijanskih
ujetnikov, ki smo jih dobili popolnoma pi-
jane. Vsak laški infanterist ima v svoji
opremi tudi posodico za alkohol, ki bi naj
poživljal žile in mu vžigal navdušenost.

Neverjetno je, kar store naši letalci.
Njih delo se prične že zrana. Mnogokrat
napravijo izlete v skupinah, ki laške vo-
jake do smrti prestrašijo. Stotnik B. je ne-
davno pri svojem poletu z bombami uni-
čil italijanski pripet balon, v katerem je
sedel artiljerijski opazovalec. Važen uspeh!

Dne 17. julija je sovražna granata
podpolkovnika artiljerijskega štaba Rihar-
da Körnerja pl. Siegringen tako težko po-
škodovala, da je dan po tem umrl. O njem
se je poveljnik izrazil doslovno, kakor sle-
di: »Njegovo delovanje ob Soški fronti je
stvar zgodovine naše velike vojne in zla-
sti našega toptništva. Bil je pravi vojak,
sijajen zgled izpolnjevanja dolžnosti in
žrtvovanja samega sebe. Bil je eden naj-
boljših med nami.«

Iz živahnih opisov nadporočnika ob
Soški fronti črpano zavest in prepričanje,
da so naše postojanke pri Gorici pover-
jene najboljšim rokam ter da jih ne more
nihče vzeti, dokler jih brani taka junaška
armada. Neki častnik generalnega štaba
je pisal 28. julija »Na fronti vse kakor
samo jeklo; brigada Boog ima velike uspe-
he.« Neki štabni častnik pa sporoča 26.
julija: »Uspehi bo Goriskem predmostu
sijajnejši kakor kdaj doslej. Na višavi pred
Podgoro leži zopet nad 1000 italijanskih
mrtvecev. Kolikorkrat napadejo, vselej
jim vzamemo prostora. Kmalu ne bodo
mogli Gorice več obstreljevati.« Uradna
brzojavka pa naznanja: 100.000 mož skup-
ne izgube Italijanov pred železno fronto.

Slovenci na bojišču.

Italijan ne bo na Naborjetu koruze sadil.
— Naši potomci bodo slavili naše junaške
čine. — Čim hujša je bitka, tem večja je
slovenska korajža. — »Lepa naša domo-
vina« na bojišču. — Prej se ne vrnemo,
dokler Laha popolnoma ne stremo. —
Pogumni Janezi. — Pozdravi slovenskih
topničarjev.

Topničar Julijan Nussdorfer nam po-
šilja te-le navdušene vrstice dne 30. julija:
Pri Naborjetu na Koroškem trdnjava mi
stoji, z njo si izdajalski Lah noč in dan
srce hladi. To ga pa najbolj ježi, da še
vedno salve iz nje dobi. Kajti misli si je
že, da gotovo razbil jo je. Saj ga je stala
že več tisoč strelav. In res okoli nje je že
veliko z granatami prekopal, pa vendar za
njo še vedno ni. In nikdar ne bo Italijan
po njej koruze sadil, da bi s polento svoje
vojake redil.

Za hribi visokimi velike topove ima,
z njimi bi rad streljal na vse strani sveta.
Strah ni za njega, tudi na Žabnico vas, pa do-

segel je ni, to je dobro za nas. Za Laha
lisjaka preklislo grozdje je še!

Zjutraj krog devetih prve strele od-
da, potem to igro brez prestanka do enaj-
stih igra. Od enajste do ene se s polento
peča, od ene do pete zopet z ognjem div-
ja. Potem ima kratek počitek, ob enaj-
stih ponoči pa je nov začetek. Takrat je
pa zabavno zares, ko v jasni noči se bliska
sem čez. Dva meseca je že, odkar opa-
sal si je vojni meč, pa še vedno na enem
mestu stoji, naprej se marširati boji.

Res, ta vojni čas je že povzročil mno-
go sivih las. Ko gospodar na bojnem po-
lju se vojskuje, dom bridko za njim zdi-
huje. Žena, otroci, oče in mati — vse se
žalostno po svetu klati. A nič ne obupaj,
pogum, junaki! Še pet na bajonet ita-
lijanskih srak! Leto se že odmikuje, kar
se Avstrija vojskuje. Pa če še dve leti ali
tri — Laha se Avstrija ne boji!

Četovodja Kalist Ketiš, doma od Sv.
Trojice v Slov. goricah, piše dne 27. ju-
lija z južnega bojišča: Sedaj šele so se
začeli boji v pravem pomenu. Sovražna
artiljerija je municijo kar razsipovala, po-
kalo je grozno, vendar brezuspešno. Cela
dva meseca je sovražnik obstreljeval naše
postojanke, ko je komaj prišel v cilj. In
kakšne topove ima! Učinki so grozni. Strel
pada za strelom. Vendar naše čete stojijo
kakor skala, ne prežene jih sovražni ogenj,
kakršnega ni bilo na kakem bojišču. Pri
vsakem napadu ima sovražnik grozne iz-
gube.

Težko je popisati boje zadnjih dni.
Mrliči so nagromadeni pred žičnimi ogra-
jami in smrad se širi daleč na okrog. Ko
smo prišli s svojo strojno puško v strelni
jarek, je moral en mož iti ven pred oko-
pe ter odstraniti mrliča, da smo imeli raz-
gled proti sovražniku. Seveda ni bilo to
nič kaj prijetno opravilo, ker so nekateri
mrličji ležali že po šest do osem dni tam-
kaj. Gozd, v katerem so naši strelni jarki,
je grozno razmesarjen. Granate so silno
delovale v tem gozdu. Drevesa so polom-
ljena, tla razrušena, da ni mogoče naprej.
Na drevesih visijo kosi nog in rok, čre-
vesa in sploh ostanke teles. Niti misliti
ni, da bi mogel vse to kdo odstraniti. V
strelnem jarku je pol jarka vode in krvi
s trupli pomešane... Grozen smrad po-
vsod, kamor stopiš...

Jaz sem pridružen oddelku, ki ima skr-
beti za menažo za naš oddelek. Vsak ve-
čer in celo noč smo s kuhinjo v strašnem
ognju na odprtem prostoru sredi sovražnih
granat. Enkrat je ena treščila komaj 15
do 20 korakov od mene. Ne vzniku z
dvema konjema, ne meni se še dosedaj
niti las ni skrivil, za kar hvala Mariji!
Lahi ne morejo priti niti za ped naprej,
kar jim gotovo kvari že itak razdražene
živce. Vsi smo enega mnenja in prepi-
čanja: Zmaga mora biti na naši strani, če-
ravno pademo vsi! Naši potomci bodo o
nas govorili še čez stoletja: Bil je rod, ka-
teri nam je ohranil zemljo, in sicer zem-
ljo slovensko, milo našo domovino! Torej,
dragi rojaki, kateri še mogoče pridete za
nami: Pogum! Voskujmo se do zadnjega
moža! Pokazimo, da smo vredni sinovi
naših slovenskih pradedov.

Narednik Franc Polič od Sv. Urbana
pri Ptujju je poslal sledeče izredno zani-
mivo pismo, v katerem v krepkih besedah
opisuje boje na italijanskem bojišču: Dne-
vi so dolgi, leto pa je vendar kratko. Ni-
kdo pa ne vpraša po koncu, pač pa, kedaj
se bo zadnji Lah na glavo postavil. Čim
hujša je bitka, tem večjo imamo korajžo.
Bilo je nekega dne meseca julija. Naš ba-
taljon dobi povelje: »Na pomoč na desno
krilo!« Kri nam je zavrela in v par tre-
nutkih smo bili pri naših trpečih bratih, ki
so z nadčloveško silo branili naše strelne
jarko. Pogled na naše ranjence nas je
razjaril in bili smo kakor levi. V toči gran-
at in šrapnelov lazimo po trebuhu in v
molitvi »Marija, pomagaj!« Komaj čaka-
mo povelja, da prodiramo naprej. Kmalu
nato zadoni povelje »Naprej!« Jurišali
smo! Z vriskom »hura« smo blii kakor
blisk z več kot tisoč zamazanimi Lahi sku-
paj. To vam je bil krik in zvijanje in tu-
ljenje ter klanje. Od strani so jih naše
strojne puške čisto zmešale in kakor je
njih navada, so tudi tukaj z zajčimi koraki
odmarširali; seveda jih je veliko tam za
vedno oddahnilo, ker so dobili zobati na-
šega fižola. To je bilo veselje, kakršnega
na nobeni gostiji ne morem doživeti! Tak-
šno veselje in navdušenost je vladala radi
te naše zmage med našimi starimi fanti,
da si niti misliti ne morete. Neki težko
ranjeni mi je rekel: »Dobro smo jim dali
po grbi.« In žarele so mu oči veselja in
zadovoljnosti. Za povrnitev smo dobili
drugi dan polente kar z lonci vred, da smo
lahko kar pobirali črepinje po tleh. In to
gre vsak dan naprej. Nam je to navadna
reč in niti spati ne morem, ako boj pre-
neha. Fantje in moške slovenski. Zalo-
sten vojak je kakor gnilo jabolko med
zdravimi. Kdo ne gre z veseljem nad La-
ha?! Pokazite tudi Italijanom, kaj smo
Slovenci in ko pride vrsta na vas, idite z
veselim srcem v boj za našo domovino in
milo Avstrijo. Tukaj ni nobenega strahu!
Kdor zaupa v Boga, tisti ne pozna la-
jazniti!

Topničar Vatroslav Franjkovič, doma
iz Dornove pri Ptujju, piše z italijanskega
bojišča: Ponosem sem in si štejem v čast,
da se moram proti lahonskim figamozem
bojevati. Živimo čisto odtrgani od sveta,
v prav visokih hribih, ali kljub temu smo
zmiraj dobre volje. Imamo tudi harmoni-
ko, katera je pri nas zelo čislana. Mnogo-
krat se štajerski in kranjski Janezi poda-
mo v naša zavetišča in ob spremljevanju
harmonike damo kako narodno pesem in
srđ nad Italijani je še tokrat veliko večji.
V hribih, kjer se nahajamo, menda nikdar
ni zadonela »Lepa naša domovina«, ali
sedaj se sliši pogosto. Mi smo sklenili, da
se prej ne vrnemo, dokler ne stremo Lahu
njegove ohole in puhle glave. Vse za vero,
domovino in cesarja! To je naše geslo.

Z južnega bojišča smo prejeli nasled-
nje vojnoposodne dopise:

Iz skalnatih kritij pošiljamo cenjenim
bralcem in bralkam »Slovenca« prirčne
pozdrave! Počutimo se prav dobro in ob-
čudujemo tek deroče Soče, po kateri pla-
vajo trupla Italijanov kakor plavi. Ze v
zglednem jutranjem hladu priveje duh po-
lente in se razprši čez Janeze. A Janez,
vajen močnega pritiska, stoji ravnodušno
za skalo in se ne meni za sikanje v zraku;
on samo čaka trenutka, da si zopet ohladi
svojo jezo nad italijansko spako. Prigodilo
se je te dni, da je hotel Italijan vpati v
naša kritja. Toda Janezova muha je vsa-
kega preje prevrnila, predno je mogel po-
tipati ostrino bodeče žice. Tako se Itali-
janom godi na celi bojni črti. Živio Avstri-
ja! — Skoporc, Hren, Novak.

Kmalu bo minulo leto dni, odkar smo
se poslovlili od ljubega domu in šli v boj
za našo avstrijsko domovino. Kakor smo
Ruse nakresali, tako bomo sedaj tudi izda-
jalske Italijane, da bodo pomnili, kdaj so
iztegnili roke po slovenski zemlji. Tu na
koroško-italijanski meji se bije večinoma
le artiljerijski boj. Italijan razmetava mu-
nicio, a brez vsake škode za nas. Zdravo!
vsem čitateljem »Slovenca« kličemo slo-
venski topničarji: Franc Vide, Anton Gr-
gič, Valentin Omovšek, Franc Podbevšek,
Franc Rožnik, Matija Brulc, desetnik.

Slovenski topničarji
pošiljamo z južnega bojišča
vsem rojakom najlepše pozdrave! Alojzij
Fabjan, Andrej Svetličič, Jožef Močnik,
Jožef Turk, Anton Masten, Avgust Kante,
Štefan Urdih, Ivan Žagar, Mihael Kramar,
Štefan Štrukelj, Martin Kunst, Jože Žganik,
Vincenc Žnider, Ignac Levšek, Albin Ju-
van, Franc Petrič, Franc Turšič, Jožef
Levstek, Ciril Jelenc, Franc Slavec.

Pišem vam iz hribov, na katerih je
še sneg. Ob strojni puški čakamo na Laha
in zelo nam je dolgčas, kajti že dva mese-
ca čakamo, a Laha noče biti. Naj pridejo
kadar koli, toliko jih ne bo, da ne bi jih mi
sproti pokosili. Tu se vrše doslej samo ar-
tiljerijski boji; en sam naš top je uničil
osem italijanskih topov. Seveda je ta top
30,5 cm možnar; kadar ta ustrelil, se stre-
se cel hrib. Laha bomo strli kakor črval!
Prisrčen pozdrav pošilja domovini, stari-
šem, znancom in prijateljem Jožef Pelicon.

Pozdravljeni v rodnem kraju! Bodite
mirni, tu stojimo kakor skala in se ne ga-
nemo, četudi še tako divja sovražna vihra.
Naša zemlja je bila in bo avstrijska. Ura!
— Peter Strel, c. kr. voj. profos.

Nočna vožnja ob gorški fronti.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ob Soči, 4. avgusta.

Nemirno sta že hrzala dva krasna
vranca in bila s kopiti ob trdo cesto, da
se je zaiskrilo, ko sem stopil na voz. Moj
sluga — nadporočnik mi ga je za to noč
posodil — se mi je smehljaj z zalitim obra-
zom, iz katerega je sijala zadovoljnost in
brezskrbnost.

Topot konjskih kopit je zadonel v
temno noč, da je votlo odmevalo od hiš po
prazni, mrtvi cesti. Hladno je zavelo od
gora. Iz divje zaraščenih vrtov, sredi ka-
terih so kakor začarane sanjale vile v na-
ročju črnih senc, je opojno zaduhtel jas-
min. V divjih trtah, ki so valovile preko
visokih zidov, je zašepetalo tiho in skriv-
nostno. Tam daleč v ozadju se je jasno
odražal strmi rob Trnovskega gozda od
mehkega temnoplavega neba. V Gorici je
ležal medel odsev pouličnih svetilk nad
strehami, iz njih so se dvigali ostro začr-
tani zvonički cerkv.

Cesta se je razcepila. Zavili smo v
temen drevored. Pod črnim baldahinom
divjih kostanjev so bili razpeti šotori, iz
katerih so medlele luči. Videl sem le sen-
ce, ki so se premikale po nepremičnem
platnu. Pred nami so zaškripali težko
obloženi municijski vozovi, ob katerih je
stopala straža z nasajenim bajonetom.

Voz je veselo drdral naprej. Temno-
zelene arkade so nas izpustile iz tesnega
nočnega objema črnih dreves in nova po-
krajina se je razgrnila pred nami. Klasje
je dremalo po njivah, postlanih med griči
ob potoku se je srebrila visoka stena vit-
kih topolov. Nad Krasom se je izvila iz
mrzlih skalnatih kotlin ogromna krvava
la z močnim sijem pu-

Ob cesti je zablestela v mesečini vas.
Nizke hiše so se stisnile okoli cerkve, ka-
kor iz bojazni pred sovražnikom. Raz oken
so bili rdeči nageljni, se je vil rožmarin.
Pes je zalajal na nekem dvorišču.

V gozdiču ob desni so vstali temni
obrisi črnih pošasti. Topovi so bili. Je-
klena žrela so počivala, morda za hip. Za
ovinkom se je premikala počasi dolga,
črna kača trenskih voz, dobro maskiranih
z zelenjem. Le počasi smo se pomikali
naprej. Med prvimi vozovi nekje je zapel
visok, melodiozen glas:

»Odkud ideš, Anice, Anice...?«

In mehki, otožni glasovi so odgovar-
jali:

»Odkud ideš, Nikola, Nikola...?«

In mi smo se vili med to maso vozov,
poltiho pojočih vojakov-Bošnjakov, v me-
glah cestnega prahu naprej, naprej. Ko-
nečno smo prehiteli tren. Še mimo dolge
kolone, ki je spremljala našo težko havbi-
co in že smo bili na prostem. Za nami
prah in škripanje koles, naša vranca sta
pa zopet hitela mimo močvirnatih travni-
kov, mimo samotnih hiš in črnih, skoro
nevidnih šotorov, kjer so počivale izmu-
čene čete. Ob cesti pred nami je zable-
ščala luč. Iz teme je vstala visoka terasa,
na njej miza, obložena z zemljevidi, sredi
njih petrolejka, ki je sijala na stroge, resne
obrazе častnikov. Štab. Po izhojeni stezi
je trdo stopala straža.

»Stoj! Kdo je?«

Geslo.

»Naprej!«

Voznik, Mažar, je pognal. Sluga, ki
je že kimal, si je pomencal zaspane oči in
povpraševal, kje da smo. Povedal sem mu.
Hvalil je naše kraje, a z zvitem smehlja-
jem dodal, da bi mu momentano bolj uga-
jala cigareta, če bi jo imel. Dam mu jo.
Oživel je in začel v dunajskem narečju
praviti historije. Mažar pa je kramljaj s
konjič in sanjal o pusti.

Hipoma se je vspela v noč tam daleč
zelenkasta raketa in počasi tonila za gri-
če. In za njo druga, tretja. Topovi so za-
grmeli zamolklo. Po kraškem robu se je
plazil širok trak žarometa, lizal skalnato
pobočje in njegov sij je ležal na njem kot
trda pest.

Vranca sta hitela po nalahno vspenja-
joči se cesti in veselo rezgetala. Zopet
smo zaslišali peket konj in premikanje
voz. Kmalu smo jih srečali. Na senu so
ležali ranjeni junaki s Krasa. Oči so jim
gorele v mrzličnem ognju, vzdih se jim je
izvil tupatom iz prs. Hlastno so segli po
cigaretah, ki sem jih ponudil. Še par be-
sed tem mučenikom in šli smo naprej.

Belkasta svetloba, ki je drgetala nad
Gorico, se nam je bližala. Sluga, ki mi je
medtem pripovedoval o velikem Dunaju
in Donavi, si je zastavil čako na glavo, za-
pel plašč in se mogočno razmahnil na se-
dežu. Straža za stražo so se vrstile, pa-
trulja za patruljo in mu — salutirala! Šar-
že v temi ni bilo spoznatni in mislili so, da
je častnik. Rejeni obraz pa se mu je slad-
ko smehljaj, ko je milostno kimal z glavo
na desno in levo.

Na Corsu smo. Bele vile so se skri-
vale v črnih parkih. Kakor votla očesa so
zrla zaprta okna, kajti vse življenje za te-
mi zidovi je izumrlo, grobna tišina je le-
žala vsepovsod, le v mestnem parku je še
šumela fontana in ogromni cvetovi mag-
nolije so zasijali iz teme.

Zopet nas je objel teman predor div-
jih kostanjev v ulici proti soškemu mo-
stu. Na desni čudovito lepi park grofa
Coroninija, na levi nekdanja palača For-
mentinijev, vse mrtvo, kakor da bi spa-
valo stoletni sen. Pri soškem mostu nas
je sprejela skupina razrušenih hiš in pod
nami se je zalesketal srebrni pas Soče,
čez katerega je švignil zdaipzadaj pritajen
trak svetlobe.

Krenili smo na levo na desnem bregu
Soče. Nad nami se je vspenjala Kalva-
gora smrti, in luči so nam mežikale iz
strelnih jarkov. Ob vznožju je spala zlek-
njena porušena vas Podgora. Nagnjeni zi-
dovi so vpili v noč iznad grobelj, ki le-
žijo po cesti in ob bregu. Dolgo, temno
poslopje nam je režalo naproti, z majh-
nimi, prepreženimi okni. Skozi črno zi-
dovje je sevalo polnočno nebo na pogorela
skladišča. Vse porušeno, vse uničeno...

Nad nami, kakih 100 metrov višje, že
strelni jarki in v njih naši junaški Dalma-
tinci, ki čujejo, čujejo.

Trak jutranje zore je že blestel nad
gorami, ko sem se vrnil mimo Grojne do-
mov.

O zadnjih bojih na Goriskem.

Vojni poročevalec »N. F. P.« piše dne
5. avgusta:

Generalštabni častnik je podal na-
slednji opis zadnjih bojev na Goriskem:

Petkrat so doslej Italijani zaman po-
izkušali, da bi se polastili goriskih posto-
jank. Dva italijanska zbora in razen tega
čete mobilne milice, vse skupaj mnogo-
kratna premoč, so s silo, ki je, kar se tiče
trdovratnosti, daleč presežala vse prejš-
nje poizkuse, izvršile ponovne sunke na

celi fronti, posebno pa proti višinam pri Podgori, neposredno zapadno od Gorice, katerih bramba je bila izročena dalmatinskimi domobrancem, ki so z žilavo vstrajnostjo in junško hrabrostjo odbili vsak sovražni napad.

Dne 17. julija, v prvih jutranjih urah, je poizkušal vodljiv italijanski balon bombardirati goriški železniški most, ki ga je sovražna artiljerija že velikokrat zaman izbrala za svoj cilj; vsi poizkusi zrakoplova so se izjalovili. Dopoldne se je začel italijanski artiljerijski ogenj iz vseh topov, ki je tudi naslednjega dne, 18. julija, od prvega jutranjega svita neprestano obsipal s težkim in srednjim kalibrom celo brambno fronto, posebno močno pa podgorsko višino ob desnem bregu Soče. Z neutrudno ljutostjo so gremeli italijanski topovi dan in noč brez prestanka do 22. julija; še le potem je jel ogenj počasi pojemati, ne da bi bil do danes popolnoma prenehal.

Vsak dan padajo granate in zažigalne bombe na naše postojanke, na mesto Gorico, ne da bi bil učinek v kakem razmerju s porabo municije ali s sovraštvom radi obstreljevanja kakega odprtega italijanskega mesta.

18. julija so pehotne posadke na Sabotinu in posadke na višinah pri Oslavju severozapadno od Gorice in pri Podgori odbile vsaka po en majhen italijanski pehotni napad. Prihodnje dopoldne so bili odbiti sovražni napadi na višine pri Pevmi in Oslavini, dopoldne pa še štirje nadaljnji napadi, o čemer je glavno mnoštvo napadalca naskakovalo podgorsko višino in posebno levo krilo te postojanke. Po izdatni pripravi z artiljerijskim mnoštvenim ognjem, s številnimi metalci min in strojnimi puškami se je italijanska pehota po trideseturnem naskakovanju v več medsebojnih črtah z izredno energijo domogla do ovir pred našimi postojankami, nakar je naša pehota s poražujočim ognjem iz bližine napadalce uničila.

Dočim je 20. julija pevska višina neprestano obstreljevana s pehotnim ognjem, o čemer se je ponoči naprej prodrli italijanski patrolam posrečilo, na enem mestu razstreliti žično oviro, katero škodo so branilci takoj zopet popravili, se je na Sabotinu že na vse zgodaj zjutraj zrušil energičen napad dveh od treh italijanskih bataljonov, ravno tako napad z ročnimi granatami pri Oslavini. Ob 9. uri dopoldne je sovražnik z močno pehoto ponovil napad na podgorsko višino, ki se je poldruge uro kasneje izjalovil ob ovirah, nakar se je na višine zopet naperil učinkovit množstveni ogenj italijanske artiljerije, kateremu je popoldne sledil nov ljut italijanski pehotni napad z ločniškega severnega roba in iz zapadne smeri.

Topovi, mine in ogenj strojnih pušk so prisilili decimirano posadko majhnega, naprej pomaknjene kosa jarka, da ga je zapustila. Za njim je hitro pritisnil sovražnik in se zavaroval v naši postojanki s seboj prinešenimi vrečami peska. Nadaljnji napad skozi vrzeli razstreljenih ovir proti višini Podgora je potisnil hrabre branilce v drugo, zadaj ležečo črto jarkov; od tod so branilci izvedli protinapad in vrgli napadalca s krvavimi žrtvami iz komaj zasedenih delov jarka.

Udeležene so bile tri brigade nekega italijanskega zbora, ki so napadle na komaj dvanajststo korakov dolgi fronti. Opetovano je prišlo do boja s puškinih kopit in kamenjem. Borilo se je s pestmi in zobmi in strašne so bile izgube končno umaknivega se sovražnika.

Naslednje dopoldne je bil vrženi sovražnik v tem odseku miren, toda na Sabotinu sta bila do opoldne odbita dva sovražna pehotna napada. Že popoldne je sovražnik ponovil poizkus, da se polasti podgorske višine ter je trikrat napadel. Dveurni infanterijski napad se je končal s popolnim neuspehom, kajti Italijani so mogli dospeti le do žičnih ovir. Sedaj je sledil močnejši artiljerijski napad z naše strani, katerega so naši metalci min dobro podpirali; naša infanterija je prešla k protinapadu, pred katerim se je sovražnik umaknil, tako da je le najmanjši del globlje ležečega odseka podgorske postojanke v njegovih rokah.

Med tem sta bila odbita dva nova napada na višino pri Pevmi, v katerih so se Italijani posluževali plinskih bomb.

22. julija je bilo na tej progi fronte opaziti popuščanje artiljerije, samo proti Sabotinu se je izvršil slabotnejši napad, ki se je mogel z lahkoto odbiti. Zato je pa začel sovražnik posamezne mestne dele Gorice obmetavati z zažigalnimi bombami.

23. julija je bil italijanski infanterijski napad na Podgoro že s samim našim artiljerijskim ognjem v kali zadušeni in v naslednji noči so napravile naše vrle čete sijajno voden protinapad.

Sovražnik je bežal z velikimi izgubami; ujet je bil en častnik in sto mož in uplenjenih mnogo pušk, patron in drugega materiala.

Italijanske izgube ob tem infanterijskem napadu na naše postojanke na desnem bregu Soče se morajo ceniti na tri-

tisoč mrtvih, med njimi mnogo častnikov. Večkratno število ranjenih kot žrtev teh napadov, in učinka naše artiljerije je naravno, o čemer niso vštete italijanske izgube, ki so jih imele vsled našega artiljerijskega ognja glasom ujetniških izpovedb dalje zadaj ležeče čete.

25. julija so napravili bersaglieri zadnji poizkus, da bi se približali našim postojankam, a so jih naši podgorski branilci brez težave odbili, in to kljub temu, da so Italijani dne 24. julija na dan obletnice Radekega zmagali pri Custozzi in 28. julija, na kraljev rojstni dan, gotovo posebno hrepneli po kakem uspehu.

Vojaki ob Dnjestrju pozdravljajo brate ob Soči.

Prejeli smo to-le vojnopoštno dopisnico:

28. julija 1915.

Od tihega Dnjestra pošiljamo srčne pozdrave bratom ob Soči! Trdo držite, hrabri junaki, Lahona na uzdi in mu jih mažite po izdajalski butici, dokler ne pridemo k Vam tudi mi. Naš obračun z Moskalom se namreč bliža svojemu koncu. Z veseljem in navdušenjem beremo o Vasih junaštvih, kako varno nam čuvate dom ob južnih vratih; komaj čakamo, da se Vam pridružimo in pokažemo Italijanom, da Slovenci nikdar nočemo biti pod framosonsko italijansko vladno, marveč da je naš dom edino le v veliki, mogočni Avstriji! Samo čez naša mrtva trupla pelje pot v našo domovino. Naprej, bratje! Vse za vero, dom cesarja, zmagaj ali smrt! Bog z nami! — V imenu Slovencev pri 6. škadronu 5. dragonskega polka: Tomo Malle.

Primorski begunci na Spodnjem Avstrijskem.

Sollenau, 3. avgusta 1915.

Namenil sem se poslati večji dopis izmed beguncem v St. Leonhardu, toda ravno ko je bil dokončan se je stvar precej izpremenila in sem ga opustil.

V St. Leonhardu na Nižjem Avstrijskem se nahajajo namreč po večini le oni begunci, kateri so za delo nezmožni, to je preštari, otroci ali pa družine, katerih očetje se nahajajo pri vojaki, drugi pa smo se porazdelili po tovarnah, največ po predilnicah na Nižje Avstrijskem. Do sedaj vem za te-le kraje: Potenstein, Günselsdorf, Neunkirchen, Nadelburg in Sollenau. Oni begunci, ki so ostali v St. Leonhardu, pogrešajo namreč enega, ki bi jih vodil. Najboljši za to bi bil kak duhoven, ker je tudi »Slovenec« pisal, da je pridelen vsakemu vlaku.

Tam je mnogo otrok, ki nimajo drugega dela, kakor da se klatijo cele dneve okrog, ker tam ni ne šole, ne veronauka. Ker so po večini Podgorci, bi bil primeren č. g. C. M. Vuča, ako ni kam drugam navezan, ter mu pošiljamo tem potom naš pozdrav.

× × ×

Podgorski begunci na Nižje Avstrijskem pozdravljamo našega g. župana A. Klančiča in celo družino, ter družino g. nadučitelja vodje Jos. Budal, dalje vse one Podgorce, za katere ne vemo, ter želimo, da se kmalu zopet zdravi snidemo v čeravno razrušeni, toda — avstrijski — slovenski Podgori.

V imenu vseh J. Jerančič.

Gabriela d'Annunzia temna pol življenja.

Težko se človek loti umazanega opravila. Tako približno je tudi človeku, ki se loteva opisavati življenje moža, kakor je Gabriel d'Annunzio. Če to storimo, storimo zato, da svet vidi v polni luči modernega proroka onega naroda, ki je pred sodbo zgodovine storil nezasiščen čin izdajstva nad lastnim zaveznikom.

D'Annunzio se je rodil l. 1864., in sicer 12. marca. Poleg drugih nemoških lastnosti ima d'Annunzio tudi to, da v jesenskih dneh svojega življenja prikriva pravo leto svojega rojstva in trdi, da je 5 let mlajši. Sam o sebi namreč pravi, da je rojen leta 1869. Rojstni kraj mu je bil Pescara v Abruzzih. Njegov oče, mal posestnik, ki se je pisal Rapagnetta, je sina imenoval Gaetano. Mladi Kajetan Rapagnetta pa ni čislal očetovega imena. Rapagnetta se namreč po slovensko pravi Repica.

Po materi, ki ji je bilo ime Annunzia, si je pozneje prevzel ime Gabriele d'Annunzio — Gabriel Oznanjenja, ki je sedaj tudi njegovo meščansko ime. Malokdaj je tako lepo ime nosil nevrednejši človek.

L. 1897. je d'Annunzio v rimskem parlamentu zastopal kraj Ortona. Imel je tedaj dolg, a silno konfuzen irredentistiški govor. Poslanci so se mu posmihali, in na koncu mu neki socialist zakliče: »Bravo Rapagnetta!« In ta vzklík je zagretil d'Annunzia poslansko karijero. Zapustil je zbornico in ni ga bilo več nazaj. Radi njegove brezmejne domišljavosti so mu dali številni nasprotniki in kritiki polno zbadljivih primkov. »Gabrimede« (naduti nepridiprav),

»Gabriele Chiodo« (umazan dolg), »Immaginifico« (domišljavo veličastje), »Superuomo« (nadčlovek) to so nekatere bodede cvetke, ki jih je d'Annunzio moral nositi. Sam sebe pa je z vso resnobo in prav po vzoru svojega compatriota Nerona posebno rad nazival »Divo« (božanski), ker je mnenja, da je za Dantejem največji pesnik. Sploh ima z Neronom velike podobnosti v značaju.

Kakor pa je nadut, tako je tudi neizrečeno strahopeten. Po njegovem slavnostnem govoru v Quarti so mu pacifisti (prijatelji miru) očitali, da hujšo na vojsko druge, sam pa je naslad željni panciafichista (strahopetnež). Mož ni bil za trenutek v zadregi. Ponudi se armadi za prostovoljca, se da imenovati za nadporočnika v vojnem tiskovnem stanu ter si nato takoj izposluje tri mesece dopusta.

Pred leti je začel ljubavno razmerje z neko florentinsko damo. Njen mož ga je za to tako neumljeno nabil, da je božanski Gabriele več dni zdravil svoje grešne kosti doma v postelji. Njegovi prijatelji so mu svetovali, naj to kruto žalitev opere v vižežkem dvoboju. A d'Annunzio jim odvrne, da »svojega dragocenega življenja« ne sme izpostavljati taki nevarnosti.

Nadutost, nestalnost d'Annunzijskega značaja se kaže tudi v političnem nastopanju njegovem. Menda ni stranke v Italiji, ki bi ji d'Annunzio že ne bil pripadal. D'Annunzio zna mojstrsko obračati plašč po vetru. Iz radikalnega republikanca je postal pohleven monarhist; iz divje, anarhista se je naredil krotak demokrat ter bo, če bodo vremena tako kazala, še navdušen konservativec. Pri menjanju političnih barv ga je vodil le en princip modrosti: postati popularen ter na ljudski priljubljenosti udobno uživati naslade življenja. Zato pa je dosledno ostal neugnan irredentist; kajti ta ideja je v Italiji vedno vlekla in od nje se je d'Annunzio redil, kakor je od nje v Italiji živel in živi toliko drugih zakonitih eksistenc. Tej ideji je torej ostal zvest radi samega sebe.

Verskega prepričanja d'Annunzio nima nobenega. Medtem ko v delu »Laudi« sramoti Krista kot »lesenega malika«, pa leta 1912. slavi »Jezuščka«. D'Annunzio ni žid; tudi framason ni. To pa zaradi tega ne, ker bi kot »nezaupljiv čvekač« to zvezo lahko kompromitiral. V mladih letih je iskal zvez z laškimi ložami, da bi potom njih prišel do večje veljave. A lože so se ga kmalu otresle. Letos pa so zopet stopile z njim v zvezo. Pri tem je d'Annunzio zaslužil 200.000 lir, in sicer za svoj govor, ki ga je govoril v Quarti. Pariška loža mu je denar poslala potom »Corriera della Sera«.

Literatura nobenega kulturnega naroda nima moralčno bolj propalega pesnika, kot je d'Annunzio. Življenje in delapolno najbolj rafinirane čutnosti.

Že v zgodnji mladosti je d'Annunzio zašel na ta pota. V pesmih in prozi slavi tako življenje. Poročil se je s plemenito Rimljanko, ki pa se je ravno radi njegove nemoralnosti ločila od njega. Celo v mističkih in elegičnih delih ti zeva nasproti spolna propalost; spolna čistost mu je nemumost, v oltarje pa dviga satirstvo, zakolomstvo itd. Nima čuta do ženske časti! Nesramen je dovolj, da prevarano žensko in njene slabosti v spisih opisuje, in sicer na tak način, da lahko vsakdo s prstom

kaže za njo. Išče si le bogatih žrtev, da jih tudi denarno lahko izkorišča. Prav nič mu ni živeti od ženske, ki je neumna dovolj, da se mu zaupa. — V romanu »Fucoco« (Ogenj) je zmote take ženske tako očitno opisal, da je vsakdo vedel, da je to slavna igralka Eleonora Duse. Pri tem pa je imel še nesramne predrznosti dovolj, da ji je to delo posvetil z napisom: Ad Eleonore dalla bianca mano — Eleonori belih rok. Ta podlost je razjarila celo njegove prijatelje, ki so vedeli, koliko je Duse zanj žrtvovala in da je edino ona s svojo umetniško interpretacijo d'Annunzijskega delom pripomogla do slave.

Sarah Bernhard je ogorčena zavrnila njegove poslani eksemplari dela. »Figaro« imenuje d'Annunzijskega čina nesramnost, »Liberte« pa blaznost. — Še grše je d'Annunzio napravil z rusko igralko Ido Rubinstein v Parizu. Morali bi pisati pornografijo, če bi hoteli označiti še to njegovo podlost.

Zunanost, obleka in navade njegove popolnoma odgovarjajo nizki нравni stopnji d'Annunzijske duše. Obleko nosi nenavadno elegantno — z najfinejšimi čipkami okrašeno žensko perilo. Ko so mu pred tremi leti upniki prodali vilo »La Cappoucina«, so našli v njej velik ženski budoir z najbolj rafiniranim komfortom. Tu se je pogosto zabaval napravljen kot ženska, domišljujoč si, da je drugega spola. (Perverznost prve vrste!)

Kakor pripovedujejo ujeti laški oficirji, se je d'Annunzio na Francoskem proti denarnemu plačilu večkrat homoseksualno pregrešil.

S svojim razkošjem in razbrzdanostjo je napravil 3 milijone dolga. Radi dolgov je bežal iz Italije na Francosko. Nikdar mu ni prišlo na misel, plačati svoje dolge. On se drži mnenja, da ni njegova dolžnost plačevati dolgov. To naj store pač njegovi častilci!

Značaj d'Annunzijske, nesramnosti in izkoriščanje drugih, ki je njegov moralni in politični princip, ta značaj sili na dan tudi v literarnem udejstvovanju. D'Annunzio popolnoma mirnodušno in brez vsakega sramu plagira Dostojevskega, Tolstaja, Tommasea, Maupassanta, Verlaina in druge, posebno francoske pisatelje. Opravičeno vzklika kritik Lucini: »Gotovo morajo francoski prijatelji biti ogorčeni nad italijanskimi prijatelji, ki si s tako mirnodušnostjo prilaščajo njihovo lastnino.« — Najbolj je kopiral d'Annunzio Nietzscheja ter z njim mašil praznoto svojih misli. Čeravno ga ni niti popolnoma razumel, je hotel njegove teorije v Italiji popularizirati. V svoji »Galleria« ga opeva s patosom megalomaniasta: »Questi e mio pari — Nietzsche mi je enakovreden.« Najbolj nesramno plagiatstvo je d'Annunzio zagrešil z delom »La filia di Jorio« — Joriovu hči. Neglede na to, da je celo dejanje silno podobno Bataillovi »Leprensi«, so nekatera mesta celo popolnoma prosto prestavljena iz nje.

Ta označba podlega značaja, a obenem velikega protiaustrijskega hujšaka kaže, koliko je vreden poljub, ki mu ga je dal kralj Viktor Emanuel, imenujoč d'Annunzijsko »Unico« (Edini) o priliki podelitve Annunziatinega reda na kvirinalu. — D'Annunzio ter njegov kralj — to je na svetu res — Unicum!

Italijanski podmorski čoln potopljen. Zrakoplov „Citta di Jesi“ sestreljen. Vsi italijanski napadi kljub ogromnim izgubam brez usakega uspeha.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. avgusta. Uradno se razglša:

Vsak dan ponavljajoči se napadalni poizkusi in osamljeni sunki Italijanov se končajo vedno s popolnim neuspehom. Kjer uvede italijanska pehota napad, jo ali odpodži že ogenj naših topov ali pa je, če ga vzdrži, po naši hrabri pehoti vržena z velikimi izgubami. Tudi po sovražniku izvedena temeljita in najmočnejša priprava po artiljeriji ne more na takem izidu dogodkov ničesar izpremeniti.

Izjalovilo se je tako ponoči na 5. avgust in včeraj več napadov, eden, ki je bil izveden iz Zagraja, eden proti vrhu pri Podgori, kjer je pokrito napadno polje z mrličji.

Ravno tako brezuspešni so bili sovražni sunki v odseku pri Plaveh in v ozemlju pri Krnu.

Pri Tržiču je bil sestreljen privezani italijanski zrakoplov, iz katerega so opazovali streljanje artiljerije.

V Karnijskih planinah so naše čete v okolici pri Monte Paralba zasedle nekaj ugodnih postojank na vrhovih v italijanskem ozemlju.

Na tirolski bojni črti je bil odbit napad sovražnega bataljona na Col di Lana (Bückenstein). Neka naša patrulja je presenetljivo napadla v neki postranski itali-

janski dolini Orterjevega ozemlja neko polstotnjo sovražnika in ji je zadala izdatne izgube.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 6. avgusta. Uradno se razglša:

Nek naš podmorski čoln je včeraj zjutraj torpediral in potopil italijanski podmorski čoln vrste »Nautilus« pri Pelagružu. Italijanski zrakoplov »Citta di Jesi« je bil opolnoči od 5. na 6. avgust pri poizkusu, da poleti čez pristanišče Pulj, s šrapneli sestreljen, preden je mogel kaj škode povzročiti. Skupno moštvo: trije pomorski častniki, en strojnik in dva moža, je ujeta. Zrakoplov so prepeljali v Pulj.

Poveljstvo mornarice.

× × ×

Oba podmorska čolna tipa »Nautilus« — imenujeta se »Nautilus« in »Nereida« — sta bila spuščena v morje leta 1913, dolga sta po 40 m, široka 4.3 m. Čolna imata po dve cevi za spuščanje torpedov in 16 vovlov hitrosti nad ter 9 pod vodo. Posadka šteje po 17 mož.

Zrakoplov »Citta di Jesi« ima ime po mestu Jesi, zahodno od Ancone. Naveden ni v nobenem izkazu, zato je bil gotovo iz-

delan še le v novejšem času in je brezdvomno eden najboljših zrakovlovov laške vojne mornarice.

Poročilo laškega generalnega štaba.

Dunaj. (K. u.) Iz vojne tiskovnega stana poročajo: Laški generalni štab poroča z dne 3. avgusta: V dolinah Cadore je nadaljevala naša artiljerija svoje uspešno razdiralno delo sovražnih zatvorilnih utrd. V Karuzi je poizkušal sovražnik 1. t. m. protinapad proti Cima di Medelta, ki smo jo zavzeli 30. julija; odbit je bil z velikimi izgubami. Dne 2. avgusta je bil v varstvu megle podvzet presenetljiv napad na naše postojanke pri Skrnici in na Monte Caltalta tudi odbit. Poroča se o novih podrobnostih naših uspehov 30. julija pri Forcella Cianalet. Sovražnik je pustil 100 mrličev na bojišču. Zaplenjenih je bilo 200 pušk in veliko streliva in zopet ujetih 20 sovražnikov. V bodočih dveh dneh je nastopila sovražna artiljerija pri Naborjetu ob Forčeli in je uporabljala tudi krogle z dušljivim plinom. Naša artiljerija je pa prisilila sovražno, da je morala utihniti. Na Kraški planoti je obnovil sovražnik ponoči 2. avgusta svoje ljute napade na naše desno krilo v odseku Grize — Brdo po prejšnjih akcijah proti levemu krilu. Vsi njegovi napori so se pa zlomili ob vztrajnem odporu naših čet. Včeraj je dovedlo naše prodiranje proti središču bojne črte do znatnih uspehov. Na desnem krilu se je bil trd in ljut boj za razširjenje odseka na Grižnem Brdu. Včeraj smo ujeli 345 moč, med njimi 3 častnike.

Dunaj, 6. avgusta. (Kor. ur.) Iz vojne-poročevalskega stana: Italijanski generalni štab poroča dne 5. t. m.: Naše težke baterije so z zelo dobrim učinkom obstreljevale železniški kolodvor Borgo-Valsugana, kjer so se opazila živahna premikanja čet in trenja. Dognano je, da je imel sovražnik pri svojem trdovratnem napadu na Monte Medotto v Karniji zelo težke izgube. Na kraški planoti je noč mirno potekla. Zjutraj je naša artiljerija z dobro merjenim ognjem obstreljevala pehotne množice pri Marcottinu in na cesti Rupa—Doberdob. Naše čete so zopet pričele prodirati. Levo krilo in središče je imelo male uspehe. Na levem krilu smo se pa omejili na to, da držimo prej zasedene postojanke. Sovražnik je brez uspeha poskušal, da bi na Griže-brdu pridobil na ozemlju in je bil z velikimi izgubami vržen nazaj.

Cadornove pravljice.

Ugledni vojni poročevalci stockholmskega »Aftenblada«, Nils Lago Lennquist, se je potrudil, da je prerešetal nekaj mest v Cadornovih poročilih, ki so se mu zdela najbolj sumljiva. O uspehih svoje preiskave pravi: »Po listih je splošno krožila vest, da je laški artiljerijski ogenj popolnoma razdril grad Devin. V družbi nekega avstrijskega generala, čegar gost sem bil, sem si dne 21. junija ogledal »porušeni« grad kneza Thurn-Taxisa. Poznala se je samo na obkrajju ob strehi majhna sled granate, ki jo je bila iz zaliva pri Sesslanu sprožila neka laška torpedovka. »Matinu« so poročali, da so Avstriji v Trziču (Monfalcone) izpremili stare plinarne za izdelovanje izstrelkov z zadušljivimi plini. Smem pa zagotoviti, da Avstriji bomb, napolnjenih s plinom in smrdljivih granat, nikdar ne uporabljajo. Še bolj bajeslovno je Cadornovo poročilo o uspešnem obstreljevanju Divače, najvažnejšega železniškega križišča med Ljubljano in Trstom. Že glasom prvega uradnega obvestila se je Divači slaba godila: vso so bili baje obstreljevali in hudo razmrcvarili. Ogledal sem si malo po tem Divaču, pa nisem mogel opaziti sledov ponesrečenega obstreljevanja. Kmalu nato smo brali v drugem komuniqueju, »da je ta strateški tako važna točka docela razrušena«. To da se je zgodilo ob drugem bombardiranju z zraka. Pod častno besedo pa lahko zagotovim, da ob novem obisku nisem videl v Divači nobene poškodbe, ki bi jo naj bilo obstreljevanje z zraka povzročilo. Podobno je glede laškega lažnjivega poročila o zavzetju »nepremagljive« gorske trdnjave Corade, ki so jo baje Italijani s hrabrostjo, ki ji ni primere, z naskokom vzeli in zasedli. Kakor piše »Matin«, je zavzetje Corade najsijajnejši čin dosedanje svetovne vojske. Nasproti temu pa zagotavljam, da je bila višina Corada ob pričetku vojske gola, kakor je še danes, in da je ni branil nikdar niti en avstrijski vojak.«

Naše izborne postojanke. — Laški ujetniki na ljubljanskem Gradu.

Roda Roda piše v »N. F. Presse«:

Naše postojanke na doberdobski planoti se nahajajo ob gornjem robu, docim imajo Italijani zasedeno vnožje pobočja. Tu se ponavljajo vedno iste slike. Italijani naskakujejo vsak dan strmino, a so vedno odbiti s strahovitimi izgubami. Mi bi zamogli te izredno močne postojanke morda zgraditi še močnejše, ako nas zavezniško razmerje z Italijo ravno v kritičnih pomladanskih dneh ne bi prisililo, da upoštevamo občutljivost nezvestega sosedja in ga takrat z očitnimi vojaški-

mi napravami v neposredni bližini meje nismo hoteli dražiti.

Tem, na podlagi naših vojnih izkušenj trasiranim linijam in vojni izkušenosti naših čet se je zahvaliti, da so naše izgube v očigled ogromni premoči italijanske artiljerije razmeroma vedno še majhne. Le tako zanesljive in hladnokrvne ljudi, kakor so ravno naši, je mogoče tekom sovražnega artiljerijskega obstreljevanja zadržati v kritjih in jih spustiti na Lahe šele takrat, ko prično z naskoki.

Naše odporne linije so mojstrsko delo moderne vojne tehnike in mi jih branimo še vedno uspešno proti veliki številni premoči. Cestno omrežje za fronto je postalo gosteje in je v zelo dobrem stanju. Že na strelni meji italijanskih topov delajo črno-vojniške formacije in pihajo parni valjari. Tren napravlja izvrsten vtis; živina je dobro hranjena in živahna. Vsak, tudi najmanjši voz je na maršu maskiran kakor v taborišču z dračjem.

Na ljubljanskem gradu se nahaja časno par sto italijanskih ujetnikov, da se jih odpošlje odtam kasneje v notranjost monarhije. Major pl. Kern je napravil iz grada v največji naglici bolnišnico za številne ranjene in bolnike med Italijani. Strežniki so italijanski sanitetni vojaki, ki so v miru večji del duhovniki ali menihi. Moj prijatelj je našel enega dominikanca in dva franciskana med sanitetnimi vojaki. Ujetniki so precej pridni in ubogljivi; sedaj pripravljajo ravno 60.000 ročnikov za lopate, ki smo jih uplenili Rusom v Novem Radomsku. Nasprotno pa so manj prijetni gosti oficirji; oni nikdar ne pogledajo našim oficirjem v oči in sploh ne marajo ničesar slišati o trozvezi ali držanju besede.

Strašna vročina ob soški fronti.

Budimpešta, 7. avgusta. »Az Est« poroča iz vojne stana: Za časa prve in druge goriške bitke se ni Cadorna brez vzroka pritoževal na slabo vreme. V nevzdržljivi vročini se boj nadaljuje. Najbolj vroče je bilo od 27. maja do 2. junija, kajti takrat je kazal toplomer 44 stopinj vročine. Konec julija 35 stopinj. Med krvavo in najtežjo bitko pri Podgori, 27. julija, je kazal toplomer 38 stopinj vročine. Žgoče solnce je strašno delovalo na mrliča, ki so ležali pred našimi ovirami. Cela okolica je še sedaj okužena vsled tega nevzdržnega smrada.

Laško topništvo in pehota.

Budimpešta, 7. avgust. Dopisnik »Az Est« poroča iz vojne stana: Na soški fronti sem vprašal naše častnike, naj mi povedo o vrednosti laške artiljerije. Rekli so: Laško topništvo je z ozirom na število v večini, vendar nam ne more ničesar, ker smo mi izurjeni v 11 mesečni vojni. Že po svojem prvem naskoku so imeli strašne izgube, dokler se niso prepričali, da vojna ni noben manever. Laško topništvo je zelo nevaren sovražnik. Strelja sicer dobro, njena opazovalna straža se ne premakne, dokler je ne preženemo. Laška poizvedovalna letalna služba je — zdi se — najboljša. Rezultat dvomesečne boja ob Soči in izguba municije se mora pripisati samo našim hrabrim četam, ki so v dežju kroglj vzdržale v svojih strelskih jarkih. Laški častniki so dobri vojaki, vendar preveč podvrženi lažnjivim romantičnim pripovedkam. Z golo sabljo drve naprej in deklamirajo med potjo cele govore, navdušujejo nazaj se umikajoč in sicer tako glasno, da slišimo celo mi njihove fraze in to pojasnjuje izredno velike izgube na častnikih. Velik del leži še danes pred našimi postojankami pokopan.

Laško vodstvo je različne vrste, vsi so pa fanatizirani. Nekatere njihove brigade so podvzele boj z našimi junaškimi četami. Vsa njihova prednost leži v številni premoči. Čete se dnevno menjajo. Tiste čete, ki so se udeležile napada, ne pridejo dolgo časa na vrsto. Ranjenci tožijo, molijo, kolnejo in ne morejo prenašati ran. Laške ženijske čete so dobre, in njihovi opravi se je obrnila velika pozornost. Kakor Rusi, tako so tudi Lahi dobri strelci v naprej potisnjenih postojankah.

Francozi o italijanski vojski.

Genf. Podpolkovnik Rousset razpravlja v listu »Petit Parisien« o Cadornovih operacijah. Beležiti se mora sicer trajno napredovanje, ki je vsled skrajno težavnega bojnega ozemlja zelo težavno. Kar se mora še izvesti, je velikansko delo, da se več; izvesti se mora v primeroma kratkem času, ker v gorati pokrajini, kjer se bijejo zdaj še uvodni boji, zima zelo otežuje operacije, če jih sploh ne prekine in zato narekava Italijanom njih korist, da pridejo še predno napoči slabi letni čas, v ravnino (?). Iz teh razlogov bi se morali zavezniški vprašati, če ne kaže, da se več kakor samo platonično opogumljanje Italijani.

Avstrijski ujetniki v Siciliji.

Chiasso, 4. avgusta. Zadnje čase spravljajo avstrijske vojne ujetnike tudi v Sicilijo. 3000 so jih že pripeljali v Catanijo, Monreale in Milazzo. Palermski župan je nabil oklic na ljudstvo, naj dobro ravna z

ujetniki, da bodo mogli ob svoji vrnitvi reči, da so bili pri viteškem narodu.

Drobne vesti iz Italije.

Na fronti ob Soči je princ Louis Bonaparte. — Minister Barzilai potuje v Verono, da poskrbi za iredentiste, ki so v velikem številu tja pribežali in ki veljajo moralno za zelo nemiren element.

Veleizdajništvo, skrito pod poštnimi znamkami.

Tirolec italijanske narodnosti Severin Zanella, doma iz Cusiana na južnem Tirolskem, je bil te dni obsojen od vojaškega sodišča v Lincu zaradi veleizdajstva na 10 let težke ječe. Zanella je izročil na nekem poštnem uradu dopisnico, naslovljeno svojemu prijatelju, ki je avstrijski dezertar v Italiji. Na dopisnico je prilepil dve poštni znamki po pet vinarjev, a pod obe znamki je opisal v kratkih besedah gibanje avstrijskih čet na Tirolskem. Dopisnica je prišla slučajno v roke avstrijske vojaške oblasti in Zanella je prejel zaslužen kaznen.

Kako je v Italiji?

Curih. Iz Florence je došel neki ameriški veletržec, ki je pripovedoval, da so v Italiji splošno jako pobiti. V Florenci je

že 6000 ranjencev. Sploh je povsod strašno veliko ranjencev.

Nova nota Italije Turčiji.

Berlin. »B. Z. a. M.« poroča iz Luga-na: »Stampa« poroča iz Rima: Italijanski poslanik v Carigradu je izročil novo noto svoje vlade Turčiji, ki se pritožuje, ker Turčija ne dovoljuje, da bi smeli italijanski podaniki potovati iz Turčije in o občevarstvu z veleposlanikom in s konzuli. »Gaz. del Popolo« izjavlja, da če turška vlada zadovoljivo ne odgovori, zapusti veleposlanik Carigrad.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Stockholma: Tu se trdi, da je izročila italijanska vlada turški novo noto, ki zelo ostro očita Turčiji, da se ne le ne drži v Lausanne sklenjene pogodbe, marveč da hujša domače rodove v Tripolisu proti Italiji.

Italijanske skrbi radi Albanije.

Chiasso, 4. avgusta. »Corriere della Sera« je zelo vznemirjena, ker hoče baje Avstrija podpirati Srbijo in Grško, da se razširita v Albanijo. Prav smešno je kako list vkljub zasedenju Valone zanika italijansko grajalno poželjenje in svari Balkance pred avstrijskim apetitom. Pravi, da je postopanje Avstrije nesramno.

Narodno romanje k Mariji Pomačaj na Brezje dovoljeno!

Ker so se zadnji čas širile vesti, da narodno romanje k Mariji Pomačaj na Brezje dne 16. in 17. avgusta ne bo dovoljeno, javljamo danes veselo vest, da je romanje dovoljeno in se bo vršilo po že navedenem vsporodu. Katoliški Slovenci bomo na ta način najlepše proslavili rojstni dan cesarjev ter združili molitev za vse, kar nam je milo in drago. Slovenci in Slovenke — četudi ni ugodnih prometnih zvez, vzdignimo se na to narodno romanje! Kako so naši predniki hodili v Kelmoraj in mi bi ne mogli dobiti potov na Brezje? Kjerkoli morete, dobite vozove, da se z njimi pripeljete na Brezje, okrasite vozove s cesarskimi in deželnimi zastavami, iz bližnjih krajev pridite peš. Iz Ljubljane vozi gorenjski vlak ob 6. uri zjutraj in ob pol 7. uri zvečer. Posebnih vlakov ni mogoče dobiti. Vse one, ki bi želeli pridružiti se v Ljubljani gorenjskemu vlaku 16. t. m. ob pol 7. uri zvečer (Dolenjci bodo morali z južnega kolodvora iti hitro peš na državni kolodvor v Spodnjo Šiško), naj po svojih župnih uradnih zadnji čas do torka javijo število oseb iz dotične župnije na uredništvo »Slovenca«. V Ljubljani naj se udeležniki prihodnji ponedeljek in torek dopoldne oglase v pisarni S. K. S. Z. v »Ljudskem Domu«. Dne 16. t. m. naj bo na Brezjah res tabor katoliških Slovencev in Slovenk. združenih v molitvi za Avstrijo in slovensko domovino!

Vspored narodnega romanja dne 16. in 17. avgusta t. l.

Pobožnosti se otvorijo dne 16. avgusta zvečer okoli 9. ure s procesijo ob prepevanju gorečih prošnja do nebeske Kraljice.

Potem celo noč molitev pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom.

Ob polnoči slovesna služba božja.

Pričenši na vse zgodaj, 17. avgusta, sv. maše pri vseh oltarjih svetišča in splošno prejetanje svetega obhajila, ki se daruje v namene narodnega romanja.

Dopoldne ob 10. uri, 17. avgusta, pontifikalna sveta maša, ki jo daruje prevzvišeni gosp. vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pred sveto mašo propoved. Govori kanonik msgr. dr. Evgen Lampe.

Takoj po končani sveti maši slovesna molitev celokupnega zbranega naroda do najsvetejšega Srca Jezusovega in preblašene Device Marije.

Konec: Cesarska pesem.

Nemške čete pred Rigo. — Pred obkolitvijo Kouna. — Po padcu Varšave in Ivangoroda. — Rusi obstreljujejo mesto Varšavo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. avgusta. Uradno se poroča: Severozahodno od Ivangoroda so napredovali naši zavezniški.

Med Vislo in Bugom trajajo zasledovalni boji dalje.

V vzhodni Galiciji je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. avgusta. Veliki glavni stan:

Vzhodno bojišče.

Na Kurskem so se vršili v okolici pri Popelu (60 kilometrov severovzhodno od Ponewieža) in pri Kuvarsku in Kurklu, severovzhodno od Wilkonierca za nas uspešni boji jezdecev.

Južno od Lomže na bojni črti ob Narevu so nemške armade kljub trdovratnemu odporu Rusov napredovale dalje.

Med izlivom Buga in Nasielska so predre oblegovalne čete Nowo Georgiewska sovražno postojanko pri Blendstowu in udrle proti spodnjemu Narevu naprej.

Naše zračno brodogeje je metalo bombe na kolodvor pri Bialistoku.

Kakor je bilo omenjeno v včerajšnjem dnevnem poročilu, so Rusi, ko so bili vrženi iz zunanje in iz notranje črte, ne da bi bilo mesto količjak trpelo, Varšavo izpraznili in so se umaknili v Pražo na desni breg Visle. Od tam obstreljujejo od včera zjutraj nadalje notranji del mesta Varšave močno z artiljerijskim in z ognjem pehote.

Rusi, kot se zdi, bi osobito radi porušili stari grad poljskih kraljev. Našim četam se seveda v mestu take velikosti kakor je Varšava s takim razstresenim ognjem ne škoduje. Ne more se tako dobro verovati ruskemu zatrdilu, da se je mesto izpraznilo, ker so mu hoteli prizanašati.

Južnovzhodno bojišče.

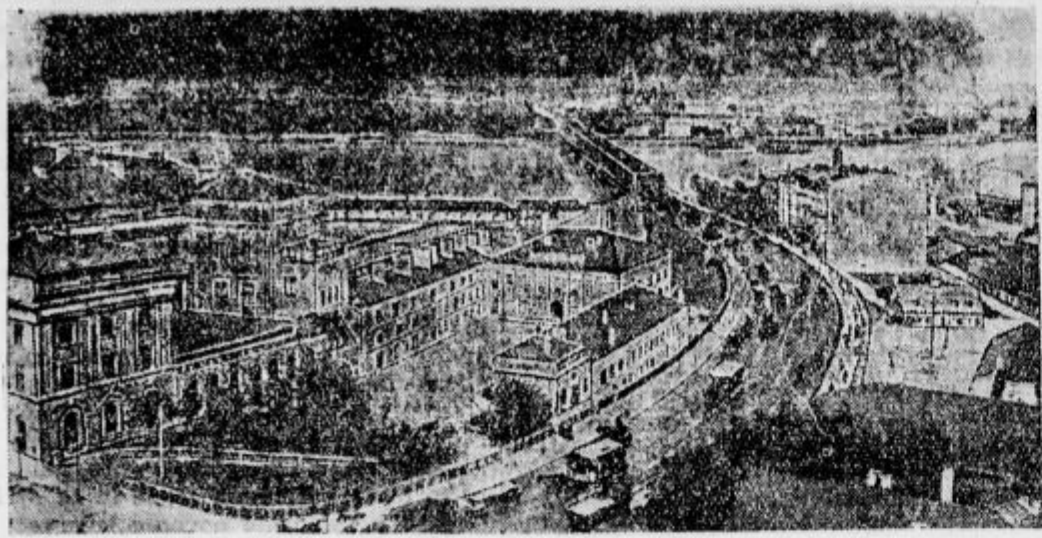
Naše čete, ki so prodrle čez Vislo, so vzele nekaj sovražnih postojank. Armade generalfeldmaršala pl. Mackensena nadaljujejo zasledovalne boje. Severovzhodno od Nowo-Aleksandrije je bil vržen sovražnik iz svojih postojank po avstrijskih, pri Savinu (severno od Cholma) pa po nemških četah.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

Avstrijske čete so zasedle Ivangorod, nemške pa vkorakale v Varšavo, glavno mesto Ruske Poljske; ta sta bili za nas veseli novici, kateri sta se v četrtek bliskoma razširili po vsem svetu. Po trimesečnem zmagovitem prodiranju so zavezniške čete venčale svoje sijajne uspehe s tem, da so vzele dve najvažnejši jugozahodnoruski trdnjavi. Sedaj se vrši boj za pridobitev vzhodnega brega tako pri Varšavi, kakor pri Ivangorodu. Nemško zasledovanje pri Novogeorgievsku bo kmalu za pečatilo tudi usodo te trdnjave. Armada generala Woyrscha se bojuje z močnimi ruskimi zadnjimi četami ob železnici, ki vozi iz Ivangoroda v Varšavo.

Za naslednji razvoj položaja bodo velike važnosti uspehi, za katere se vrše boji

Pogled na Varšavo. Spredaj predmestje Praga.

na krilih postojanke ob Visli (Varšava—Ivangorod).

Na severnem krilu Nemci počasi napredujejo, vendar se vrši boji še vedno predno od ceste, ki vodi od Lomže čez Ostrov in Wysok do Seroka. Rusi so tu močno ojačili svojo defenzivno fronto.

Na vzhodnem krilu, to je na prostoru med Ivangorodom in Bugom se Rusi korak za korakom umikajo; naše čete jih zasledujejo. Na desnem krilu 11. armade (Mackensen) zelo uspešno deluje združena avstrijsko-nemška konjenica.

Na Kurskem stoje Nemci pred vrati Rige in krožijo okoli Kovna.

POROČILO RUSKEGA VELIKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Dunaj, 6. avgusta. (Kor. ur.) Izvojnega časnikaškega stana se poroča:

4. avgusta 1915.

V smeri proti Rigi so se naše čete umaknile onstran reke Ekaustio, vzhodno od Poniewicza, nazaj. Dne 1. in 2. avgusta so se bili boji. Zahodno od Kovna spopadi pogostejše. Ob Narevi je napadal sovražnik pri izlivu reke Skve, kjer prehajajo strelski jarki iz ene roke v drugo. Na levem bregu Nareva je došlo večkrat do bojov z bajoneti. Na levem bregu Nareva, severovzhodno od Rožana, v odseku Dzebemine—Bezezo, traja ljut boj dalje; sovražnik plača tu vsak korak, ki ga stori naprej, s strašnimi izgubami in z napori. Ob spodnjem Narevu in na levem bregu Visle je bil 2. avgusta oženj iz pusk. Nemške čete, ki so po izredno ljutih bojih zvečer 1. avgusta prekorale Vislo, so se polastile velikega gozda severno od Macievica in prodirajo na obsežen način med Vislo in Bugom naprej. Sovražnik je napadel pri trgu Kurov in severno od Ljublina, a je bil z velikimi izgubami vržen nazaj. Tudi na obeh straneh ceste Travniki—Vlodava, ob spodnjem teku reke Strinka, se je posrečilo sovražniku, da je nekoliko prodiral. Ob Bugu, Zlati Lipi in ob Dnjestru nobene izpremembe. Med Dnjestrom in Bugom smo odbili nek sovražni napad.

ZAKAJ JE PADLO MESTO VARŠAVA.

Berlin, 6. avgusta. Listi opozarjajo na važnost padca mesta Varšave osobito kot središče trgovine, obrti in industrije, kot najvažnejše križišče zahodnoruskih železnic in kot prehod čez široko reko Vislo. Major Morath izvaja v »Berliner Tageblattu«: Kaj je prisililo Rusijo, da je zapustila svojo trdnjavo ob Visli? Ne pomanjkanje streliva, ne pomanjkanje vojakov, marveč razbita strategija velikega kneza in drugih vojskovodij in vsled mnogih porazov razdrapanja pokorščina ruske armade, vsled katere se tudi razlagajo dosedanje izgube strašnega bojnega materiala.

POLJAKI O OSVOJITVI VARŠAVE.

Predsednik vrhovnega poljskega narodnega odbora, W. L. Jaworski je izjavil: Poljakom je danes posijala zarja v njih temno usodo. Prav nič ne dvomimo, da bo sedaj objavljen manifest poljskemu narodu. Naj bi vsi razumeli, kako velike politične posledice ima lahko ta manifest. Želeli bi, da v tem manifestu ne bi bilo diplomatske boječnosti in hladnega diplomatskega sloga, ampak, da bi se manifest prilagodil zanosnemu čustvovanju poljske duše ob rešitvi izpod ruskega jarma. Politiki naj se zavedajo, da je od tega manifesta odvisen odgovor 20-milijonskega naroda, odgovor ne v besedah, ampak v dejanjih. »W. Kuryer Polski« piše: Varšava, ti srce Poljske! Odprli so se grobovi v temnih trdnjavskih rovih in iz njih so vstale sence poljskih junakov, rešene verig svojega sovražnika. Izvršilo se je prvo dejanje: Izgnani so roparji, napuh je kaznovan. Začenja se drugo dejanje: Vrnitev pošteptanih pravic. Varšava, zopet se obnavlja tvoja vera v vstajenje nekdanje pravične moči, nekdanje slave in svobode poljskega naroda. Z mučeniško krvjo oblita Varšava, z zvezdo svobode na ponosnem čelu, ključ: Tako mine vsaka na krivičnosti osnovana sila, tako ginejo tlačitelji Poljske.

Poljska je že zedinjena pod žezlom centralnih velesil. V nju rokah je usoda

Poljske. Od obeh centralnih velesil pričakujemo odrešilne besede.

OSVOJITELJ VARŠAVE ODLIKOVAN.

Monakovo, 6. avgusta. Ko je l. 1794. osvojil Suvarov Varšavo, je hitro odposlal carici Katarini sela s sledečim kratkim poročilom: »Hura! Varšava! Suvarov«, na kar je carica ravno tako kratko odgovorila: »Bravo! Vojni maršal! Katarina.« Svojemu bratu kralju je podobno brzojavil princ Leopold Bavarski, poveljnik bavarskih čet, ki so vkorakale prve v Varšavo: »Hura! Varšava! Leopold.« Bavarski kralj je odgovoril: »Pregažovalcu Varšave veliki križ Maks Jožefovega reda, Ljudevit.« Monakovo. Cesar Viljem je podelil premagalcu Varšave princu Leopoldu Bavarskemu red Pour le mérite.

RUSI ZAPUSTILI V IVANGORODU VELIKE MNOŽINE MOKE.

Kolin, 6. avgusta. »Köln. Ztg.« poroča iz vojnega časnikaškega stana: V Ivangorodu so zapustili Rusi velike množine moke. Radom je popolnoma nepoškodovan. Tvorcnice so pričele takoj po odhodu zaveznikov zopet delati. Po požarih je pa jako trpela Novo Aleksandrija.

RUSI NAMERAVAJO TUDI NOVO-GEORGIEVSK PREPUSTITI.

Stockholm, 6. avgusta. »Rječ« poroča: Ukazalo se je, naj se izprazni trdnjava Novo-Georgievsk. Prebivalstvo naj ne pričakuje za Novo Georgievsk novih bojov, ker so iz trdnjave že odpeljali težke topove.

10 NEMŠKIH DIVIZIJ OB NAREVU.

London, 4. avgusta. Vojaški sotrudnik lista »Times« poroča, da se bori južno od Nareva 10 nemških divizij.

KOVNO PRED OBKOLITVIJO.

Berlin, 6. avgusta. »Nationalztg.« poroča z ruske meje: Nemci so se približali utrdbam Kovna. V Kovnu vsako uro pričakujejo težkih topov. Računati je treba s popolno obkolitvijo njemenske trdnjave, ker ne prodirajo samo od jugozahoda znatne nemške sile, ampak tudi od severozahoda in severovzhoda. Prebivalstvo je Kovno po večini že zapustilo.

NEMCI 20 KILOMETROV PRED RIGO.

Hamburg. »Fremdenblatt« poroča 6. t. m.: Nemci stoje le še 20 km pred Rigo. Nemška armada prodira na celi črti proti Rigi—Dvinsku—Vilni.

ODLOČILNA BITKA MED NJEMENOM IN DVINO.

Rotterdam, 6. avgusta. »Morningpost« poroča iz Petrograda, da rusko vojno vodstvo usoda ruskega središča zelo skrbi. Sklenili so, da izpreme postojanko in da zberejo južne čete na severu. Več znakov kaže, da pričakujejo Rusi odločilne bitke med Njemenom in Dvino.

POLOM RUSKE BOJNE ČRTE.

Bern, 6. avgusta. (K. u.) »Bund« izvaja glede na položaj na bojišču. Ruska bojna črta se je zlomila pod pritiskom od vseh strani. Stegemann opisuje temeljito uspešno prodiranje zveznih osrednjih držav in obupen položaj ruske armade.

FRANCOSKA BOJAZEN, DA BI BILI RUSI ODREZANI.

Rotterdam, 6. avgusta. Pariške poučne kroge zelo skrbe dogodki na Poljskem. Poročalo se je, da je ruska umikalna črta proti Brest—Litovsku ogrožena. Mackensen se je baje trdnjavi že bolj približal, kakor iz Varšave dohajajoče ruske čete. Boje se, da bodo ob svojem umikaju Rusi popolnoma odrezani.

FRANCOZI IN ANGLEŽI SE BOJE ZA RUSKO ARMADO.

Pariz. (Kor. urad.) Francoski vojaški kritiki razpravljajo, če se morejo Rusi umakniti brez nevarnosti. Skrbijo jih usoda tistih ruskih sil, ki še stoje v prostoru pri Varšavi, dasi je prodrta črta ob Narevi in je sovražnik osvojil železniško črto Ljublin—Holm. Nemci so uresničili svoj načrt in groze krilu ruske armade. Ne v se, kaj da je ukrenil veliki knez Nikolaj, da se izogne obkolitvi. Ne smemo se udajati nobenim iluzijam. Pota na Poljskem niso

taka, da bi se izvedlo tako silovito umikanje, ne da bi se armada zmedla. Le s težavo bodo mogli Rusi rešiti vprašanje, da vzdrže stik med armadami.

Stockholm. (Kor. urad.) Petrograjski dopisnik lista »Daily Mail« sodi, da je za Ruse silovite važnosti izid bitke na bojni črti ob Narevi, a še večje važnosti je izid velikega borenja za Anglijo in za Francijo. »Morningpost« izvaja: Nemci so zbrali na vzhodnem bojišču strašno veliko bojno silo in gonijo s to silovito premočjo Ruse iz postojanke v postojanko pred seboj; Rusi ne izgubljajo samo postojank, marveč se nahaja ruska armada sama v veliki nevarnosti. List opozarja na izvajanja časopisa »Globe« glede na vprašanje streliva in opozarja, da stane Anglijo surovo blago 90 do 100 funtov šterlingov, Nemce pa le 20 funtov. List sodi, da zato primanjkuje Angležem streliva in da je zato angleška armada nedelavna.

ODKRITA TAJNOST O ŠTEVILU RUSKIH VOJAKOV.

Rotterdam. »Courant« izjavlja: Danes ni nikaka skrivnost več, da so od začetka vojske postavili Rusi 6 do 7 milijonov vojakov na bojišče. Rusija razpolaga sicer še z enakim številom vojakov, a od njih jih more vporabiti le dva milijona. Mobilizacija je bila izvedena v 16 dneh. Na dvojni železniški progi Moskva—Brest—Litovsk so vozili ponoči in podnevi neprestano vlaki, in sicer na obeh tirih v isti smeri.

× × ×

SV. OČE KATOLIČANOM V VZHODNI PRUSIJI.

Dunaj. Sv. oče je pisal katoličanom v vzhodni Prusiji prisrčno pismo in je daroval žrtvam ruskega vpada velikansko vsoto.

Dnevne novice.

+ Skrb za invalide. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje naslednje: Kakor znano, je vlada uvedla skrbstveno akcijo za domov vrnivše se bojevnike. Posebno se gre za to, da se ustvari priložnost, da se morejo oni invalidi, ki pripadajo obrtno-pridobitnim slojem, pa so vsled ranitve postali za svoj poklic manj sposobni ali pa za enkrat popolnoma nezmožni, zopet vrnejo v svoj dosednji sorodni poklic. To delno nalogo imajo rešiti šole za invalide. Ministrstvo za javna dela je sedaj uredbe državnega obrtnega šolstva v največjem obsegu pritegnilo v službo tej svrhi. Poleg tega so avtonomni, od države subvencionirani obrtno-pospeševalni zavodi izjavili, da bodo po svojih močeh sodelovali pri tej nalogi. Na razpolago je tedaj obsežen enotni upravni aparat z okroglo 150 zavodi, ki utegne nuditi jamstvo za uspešno izpeljavo omenjene naloge. Nalogo, ki jo imajo prevzeti državni obrtni učni zavodi in obrtno-pospeševalni zavodi, ima v glavnem dvojno svrhu. Po eni strani bo šlo za to, da se vojni invalidi, ki svojega obrtnega poklica ne morejo brez vsega drugega dalje izvrševati, v tem svojem poklicu z obstoječimi ali še izpopolnjenimi pomožnimi sredstvi dotičnih zavodov iznova izučijo, oziroma svoje obrtne sposobnosti s primerno nadaljnjo izobrazbo dvignejo. Na drugi strani bo pa v slučajih polne ne-sposobnosti za izvrševanje dosedanjega poklica, o katerih je upati, da ne bodo številni, nastala potreba, oziroma želja, da se dotičnik izuči v kakem drugem poklicu, ki naj bo pa po možnosti dosedanjemu kolikor mogoče soroden. Kjer praktično delo v delavnici ali z orodjem v roki na delavskem prostoru ni več mogoče ter so dane druge potrebne sposobnosti in nadarjenost, se more poseči po izobrazbi za pisarsko delo, risanje itd. ter v to svrhu prirediti primerno organizirane tečaje. Končno so mogoči tudi slučaj, kjer se more odrediti redno absolviranje višje organiziranih oddelkov obrtnih učnih zavodov. V svrhu sodelovanja pri posvetu in izbiranju onih vojnih invalidov, za katere prihaja v poštev taka obrtna nadaljevalna izobrazba, je ministrstvo za javna dela v vsaki kronovini postavilo zaupnike, ki so člani deželne skrbstvene komisije za domov se vračajoče bojevnike in ki vodijo v teh komisijah referat o invalidno-šolskih zadevah. Ti zaupniki imajo nalog, da čim prej stopijo v stik s poveljniki bolnišnic. Naloge državnih invalidnih šol nikakor ni smatrati za odredbo, ki se ima omejiti le na vojno dobo, da se invalidom čim prej pomore do pridobitnega posla in se prepreči, da bi ne bili odvisni od javne dobrodelnosti, marveč treba tu računati z daleko višjimi splošno gospodarskimi cilji in vzeti v poštev tudi one razmere, ki bi utegnile v tem oziru nastati po vojni. Ta premislek in uničenje mnogih delavnih moči po vojni nas prepriča v nujni potrebi, da se sedaj pa tudi še dolgo po vojni skrbi za šolski pouk tudi vojnih invalidov z namenom, da se obrti in industriji ohranijo oziroma dajo polnovredni kvalificirani delavci. Ministrstvo za javna dela smatra za svojo samo posebi umljivo dolžnost, da gre vojnim invalidom, ki streme v tem ali

onem obrtnem zavodu po nadaljnji izobrazbi, kolikor najbolj mogoče na roko. Z ozirom na dosedanje izkušnje z vojnimi invalidi, ki so bili že napoteni v zavode obrtnega šolstva, je opravičena nada, da bo uspeh te akcije popoln.

+ Sejo »Poljskega kola« je povodom padca Varšave sklical načelnik vitez Bilinski v ponedeljek dne 9. t. m. na Dunaj.

+ Za črnovojnike. Črnovojniki, ki so dne 16. avgusta vpoklicani, se opozarjajo, da se imajo pravočasno zgledati v vojašnici, ker je vsakršna zamuda kazniva. Kdor zamudi več kakor osem dni, je kriv zločina in se kaznuje z ječo od šest mesecev do dveh let. Manjše zamude pa se kaznujejo z zaporom od enega do treh mesecev. Željam, da bi se pridelil h kakemu posebnemu krdelu, je mogoče le tedaj ugoditi, če se črnovojnik točno in pravočasno predstavi oziroma zgleda.

— 80 letnico starosti slavi te dni gospod Janez Sajč, posestnik ter šolski vodja v pok. v št. Jerneju. Rodovom lepe šentjernejske doline je bil on vzgojitelj ljubi ga staro in mlado. Možu visoke rasti je duh še čil ter hoja pokončna. V deželi ima lepo število prijateljev. Zaslužnemu možu z njegovo rodno občino častitamo tudi mi.

— Duhovne vaje za vlč. gg. duhovnike pri oo. jezuitih v Ljubljani se vsrijo ta mesec štirikrat; začetek 9., 16., 23. in 30. avgusta zvečer ob 6. uri. Čč. gg., kateri se jih hočejo udeležiti, prosimo, naj blagovoljno prej naznanijo svojo udeležbo.

— Nove krone. 15. avgusta bodo začeli izdajati nove krone, in sicer bodo kovane nekoliko drugače. Na zadnji strani bodo imele letnico 1914—15, ovenčano z lavorovim vencem. Dosedanje krone se bodo vzele iz prometa, in sicer jih bo mogoče rabiti najkasneje do 15. novembra. Po tem dnevu se bo izplačala samo vrednost srebra. S to odredbo upajo privabiti na dan ogromno množino kron, ki sedaj počivajo v škrinjah in nogavicah.

— Poročila o pogrešanih družinah iz Goriške priobčimo v ponedeljek.

— C. kr. slovenska državna gimnazija v Gorici. Na tem zavodu je bilo vpisanih v preteklem šolskem letu 477 učencev (med temi 14 privatistinj in 2 privatista). Med šolskim letom jih je izstopilo 42. Odlično sposobnih je bilo koncem šolskega leta 70 učencev, sposobnih 242, v obče sposobnih 61. Vsi oni učenci pa, — teh je 62 — ki so bili pri sedanjih klasifikacijah spoznani za nesposobne za vstop v naslednji višji razred, so ostali za sedaj brez klasifikacije in bodo v začetku prihodnjega šolskega leta pripuščeni k ponavljalnemu izpitu iz onih predmetov, v katerih bi dobili sedaj nezadostne rede. Izpričevala se dobijo v Ljubljani, Dunajska cesta 28, Goriška zveza. — Na zavodu je v preteklem šolskem letu poučevalo 17 profesorjev in 4 stranski učitelji. Pod orežje je bilo klicanih 10 članov učiteljskega zbora, od teh so bili 3 že odlikovani.

— Važno za begunce županstva Volče, sedaj v Cerknem. Vabi se Vas, da vsakdo ceni vsled nastale vojne z Italijo doma ostavljene premičnine, t. j. pohištvo (mobilje), vsakršno orodje, perilo, obleke, živila, živino, kakor tudi pridelke letošnjega leta po tisti vrednosti, kakor se iste nahajajo na zemljišču, travniku ali njivi. Zanesljivo naj vsak občan gorimenovanega županstva Volče, sedaj v Cerknem, gotovo do 12. t. m. v skupnem znesku sporoči takole: vso mojo škodo cenim toliko tisoč, toliko sto in toliko kron. — Županstvo Volče v Cerknem. F. P., župan.

— Bivši »štajerčev« urednik — ropar. Mariborska »Straža« priobčuje: V torek, dne 3. avgusta je bivši urednik ptujskega »Štajerca«, Anton Peitler, v Kamniški grabi blizu Sv. Križu nad Mariborom roparsko napadel posestnika in gostilničarja Petra Lavko iz št. Janža pri Slovenjgradcu. Peitler je ponovno pisal Lavku, ki se je pečal z lesotrtivom, češ, da vé pri Sv. Križu za večjo množino ljubja. Izpočetka ni Lavko hotel Peitlerju niti odgovoriti na njegove ponudbe. Nato se je Peitler peljal na Lavkov dom, kjer je Lavku tako dolgo prigovarjal, da ga je zvalil v Maribor, kamor sta došla v noči od ponedeljka na torek. Peitler je imel načrt za napad na Lavka že gotovo izdelan, ker ni hotel iti v isto gostilno prenočit kot Lavko. Bal se je namreč, da se ne bi pozneje lahko dokazalo, da je bil z Lavkom skupaj. Drugo jutro sta Lavko in Peitler šla po Kamniški grabi proti Sv. Križu. Nekako opoldne, ko sta se bližala Sv. Križu, je Peitler nekoliko zaostal za Lavkom in je na nič hudega slutečega moža od zadaj oddal strel v glavo. Lavko, ki je bil močno zadet v desno stran glave, je padel na tla. Peitler je priskočil, da bi Lavku uropal denar, ki ga je imel okoli 2400 kron. Toda Lavko je imel še toliko moči, da se je vzdignil in v obrambo zgrabil za kamen. Tega pa se je Peitler, ki je majhne, slabotne in švedraste postave, tako ustrašil, da jo je urnih korakov odkuril, Lavko, ki mu je krogla obšla v glavi, je bil po napadu tako zmeden, da je prišel v Kamnico, ne da bi bil tamošnji orožniški postaji naznanil celega dogodka. Šele po 6. uri zvečer, ko je došel v Mari-

bor, je celo reč naznanil. Lavka so prepe-
ljali v bolnišnico, kjer je bil še vedno tako
zmeden, da se ni mogel spomniti storil-
čevga imena. Ko je povedal, da mu je
povedal, da mu je napadalec pisal v št.
Janž, se je nek orožnik peljal na Lavkov
dom, kjer se je iz pisem spoznal, da se
napadalec imenuje Anton Peitler. V sredo,
dne 4. avgusta so preiskali Peitlerjevo sta-
novanje v Gersdorfu pri Selnici ob Dravi,
a o hiški ni bilo več ne duha ne sluha.
Peitler je gotovo stihnil, da se ga bo izse-
dilo in zasledovalo, ker je zapustil v stano-
vanju več zaprtih pisem ter je izginil. Orož-
ništvo napadalec skrbno zasleduje in išče.
Anton Peitler je rojen v št. Lovrencu nad
Mariborom. Študiral je nekaj let na gimna-
ziji, pa je kmalu obtičal, ker se je zgodaj
izprijal. Zapravi je kmalu svojo dedščino
ter se je klatil okoli, živel od beračenja in
pisarjenja. Peitler je bil že dvakrat ured-
nik pljuškega »Stalera«.

— Nov zračni torpedni čoln. Ameriš-
kim listom poročajo iz Washingtona: Kon-
treadmiral je dobil patent za zračni tor-
pedni čoln, ki baje more napasti ladje v
zavarnostnih pristaniščih. Namerava na-
praviti velikanski zrakoplov z White-Heat
torpedi. Torpedita se bo lahko izstrelilo v
daljavi 40 vozlov.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 6. avgusta. Wolffov urad poro-
ča iz velikega glavnega stana:

Boji na Lindekopu in zahodno od tam
še trajajo.

Po ogledu naših obrambnih topov so
bila prisiljena štiri sovražna letala, da so
se morala spustiti na tla. Eno med njimi je
bilo sestreljeno.

Na obrežju je padlo neko francosko
povodno letalo s svojo posadko v naše
roke.

Ljubljanske novice.

Ij Srebrno poroko praznujeta jutri v
nedeljo na Rožniku občespoštovana g. Ivan
Vreček, trgovec z moko in njegova so-
proga Ivana. Naše najiskrenejše častitke.
Bog ohrani čile in zdrave še do demantne
poroke!

Ij Prodaja mesa na prosti stojnici.
Mesna aprovizacija je pričela danes na
Vodnikovem trgu na prosti stojnici proda-
tati meso take živine, ki se je ponesrečila
in se je vsled tega morala zaklati. Meso, ki
je zdravniško ogledano, je sicer po
kmeni slabšeje kakovosti, toda povsem
gizlno in cenno. Danes je bilo meso take
v sili zaklane krave v najkrajšem času raz-
predano. Kilogram je veljal 1 krono 60
vinarjev. Na ta način je omogočeno tudi
revnejšim slojem kupiti si kosček mesa.

Ij Limone so tul V mestnih vojnih
prodajalnah se od danes dalje prodajajo
tudi limone. Komad velja 24 vinarjev.
Kasneje pride na vrsto mnogo lepše in
tudi nekoliko dražje blago.

Ij Krojaško delo za vojake, ki so ga
izvršili krojači in šivilje iz Ljubljane in
okolice (samo bluze in hlače) in ga oddali
pred 25. majem t. l. zavodu za pospeševan-
je obrti, izplačuje sedaj zavod vsaki pon-
deljek od 4. do 5. ure popoldne.

Ij Dva seržanta sanitetnega kordona,
ganljiva, ljudska drama v 5. dejanjih se
predstavlja danes v soboto, jutri v nede-
ljo in ponedeljek v »Kino Central« v de-
želnem gledališču. Ta drama, ki je kakor
Schillerjeva pesnitev: »Poroštvo« navdu-
ševala cele rodove in ohranila še danes
po preteku enega stoletja, odkar je pesni-
lev nastala, vso svojo silno moč, je bila
uprizorjena z najmodernejsimi sredstvi ki-
ematografične umetnosti. Dramo so igrali
najboljši igralci-umetniki in njeni uprizo-
ritvi je služila vsa spretnost današnje film-
ke umetnosti. — Avstrijsko tedensko
ojno poročilo vsebuje vlezanimive slike
z nekega ujetniškega taborišča v Avstriji.
Je samo ti dve točki bodeta obiskovalce
Kina Central« popolnoma zadovoljili in
dobro zabavali. — Začetek predstav in
stopnina ostaneta neizpremenjena.

Ij IV. c. kr. razredna loterija. Zre-
vanje 3. razreda se vrši že 10.
n 12. avgust t. l. Srečke za ta
razred so na prodaj pri Ljub-
ljanski Kreditni banki, v Ljub-
ljani, kot poslovnici c. kr. avstr. razredne
loterije in njenih podružnicah v
Celju, Celovcu in Splitu. P. T.
efektante opozarjamo na tozadevni da-
tašnji inserat.

Z juga.

BELGRAJSKI KOLODVOR ZGOREL.

Budimpešta, 6. avgusta. »Az Est« po-
roča: Dne 23. julija so naši letalci napadli
Belgrad. Vržene bombe so zažgale bel-
grajski kolodvor, ki je popolnoma zgorel.
Srbski topovi so streljali na naše letalce.
Zalibog sta bila dva naša letalca nadpo-
očenika Losonczy in Tarabochia, pri zrač-
nem boju ranjena, vendar sta se mogla
spustiti na ogrskem ozemlju.

SRBI PRITISKAJO.

Ženeva, 5. avgusta. Pariški »Eclair«
poroča iz Rima, da je srbska vlada mne-
nja, da je v tem trenutku njena interven-
cija največjega pomena in zato hoče sedaj
doseči pri zaveznikih stroge garancije za
bodočnost.

POLOŽAJ NAŠIH VOJNIH UJETNIKOV
NA SRBSKEM — PO POROČILU SRB-
SKE VLADE.

Srbski tiskovni urad v Nišu razglaš-
a 4. avgusta z ozirom na tendenčne vesti tu-
jih listov o usodi avstrijskih vojnih ujetni-
kov, da noče govoriti o napačnih obdol-
žitvah, toda vsi zastopniki zunanjih držav
in listov se lahko prepričajo, da stanujejo
vsi ujeti v bližini mesta v vojašnici, kate-
ra je bila nalašč v ta namen zgrajena za
200.000 frankov. Po trije častniki imajo
enega sluga in posebno nemško, češko in
hrvatsko kuhinjo, katero sami vodijo. V
skupinah po 100 delajo celodnevne izlete.
Na razpolago imajo atelje lepih umetnosti,
igrišča, klube, orkestre, pevska društva in
celo cenzuro pisem opravljajo Avstrijci
sami.

DROBNE VESTI IZ SRBIJE.

»Zeit« poroča iz Niša: Knez Trube-
koj se je vrnil v Niš, kjer ostane kot posla-
nik. Isa Boljetinac je prisegel Srbom »več-
no zvestobo« in je šel upravljat svoje po-
sestvo na Kosovem polju. Srbija je na več
krajih zgradila barake za morebitne slu-
čaje kolere. Prišla je nova angleška zdrav-
stvena komisija. Letina kaže prav dobro.
Tu in tam škodi žetvi strašna vročina. V
Nišu stane kg belega kruha 65 centimov,
črne pa 55 centimov.

GRŠKA POMOČ SRBIJI.

»Tägliche Rundschau« poroča iz Ko-
danja 6. avgusta: Po londonskih vesteh za-
hteva grško časopisje soglasno, da naj Gr-
ška v slučaju bolgarskega napada na Sr-
bijo, dokaže, da srbsko-grška pogodba ni
cunjast papir. Grška smatra za svojo čast-
no zadevo, da pride Srbiji na pomoč.

Razna poročila.

NAJNOVEJŠE IZ ITALIJE.

Chiasso, 6. avgusta. (Kor. ur.) V po-
nedeljek se snidejo v Rimu župani 18 ve-
likih mest, da se posvetujejo, kako odpo-
moči rastoči draginji. Najvažnejša živila:
kruh, meso, sladkor itd. so se podražila že
doslej za 50%. Razen tega se radi trtne
uši obeta zelo slaba vinska letina.

Chiasso, 6. avgusta. (Kor. ur.) Kljub
vsemu pisanju listov je padeč Ivangoroda
in Varšave napravil v Italiji najgloblji vtis.
»Corriere della Sera« se trudi dokazati, da
osrednji državi s tem nista ničesar pridobi-
bili, marveč da ju bo v ruski notranjosti
ruska vojska uničila. Vendar pa list opo-
minja četverosporazum in zlasti Anglijo,
naj z vsemi silami skušajo delovati proti
popolnemu ruskemu propadu.

NEMŠKI POLICIJSKI PREDSEDNIK V
VARŠAVI.

Kolin, 6. avgusta. (Kor. ur.) »Kölnische
Volkszeitung« poroča: Tukajšnji policijski
predsednik pl. Glasepap je pridelen v
istem činu nemški upravi v Varšavi.

ANGLEŠKA SODBA O USPEHIH V PRVEM LETU VOJSKE.

London, 5. avgusta. (K. u.) Spencer
Wilkinson izvaja v »Westminster Gaze-
tte«: Prvo vojskino leto se je končalo z
dobičkom Nemčije in Avstrije, dobiček
katerega popolna važnost se še ne more
popolnoma preценiti. Neposredne vpra-
šanje je, če se morejo Rusi s svojo celo
armado umakniti v dobrem redu nazaj.
Ne more se dvomiti, da je položaj kritičen
in zahteva najskrajnejši odpor. Pisatelj se
čudi, ker ni angleška vlada poleg Kitch-
nerja še nobene vojaške osebnosti pri-
tegnila k važnim posvetom in odločitvam.

Ij V vojaško službovanje vpoklicana
družabnika tvrdke I. Ciuha. »Pod tran-
čo«, vljudo javljata p. n. občinstvu, da
ostane trgovina začasno zaprta ter se pri-
poročata, da jima ohranijo p. n. odjemalci
svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

V sredini mesta se prodaja pod zelo
ugodnimi pogoji 1539

enonadstropna hiša

Naslov pove uprava lista pod št. 1539.

Potrebujemo večjo množino

mleka.

Prva Šišenska mlekarna

Kolodvorska ulica 159. 1536

Kupiti v vsaki množini nikano in nemikano

domače predivo

po najvišji ceni. — Ponudbe na: Ivan N. Adamič,
vrvarna, Ljubljana, Sv. Pet 31. 1453

Limon-esenca

1 steklenica za 1 krono, odgo-
varja vsebini desetih limon.

Lekarna Trnkoczy
zraven rotočža v Ljubljani.

Sprejmeta se takoj

2 izurjeni prodajalki

manufaktorne stroke, žmožni popolnoma
slovenskega in nemškega jezika pri Av-
gustu Lakitsch, Celje. 1537

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnice, poselske sobe in z
vsemi pritliklinami, z električno razsvetljavo, na
solčni legi se da takoj ali za pozneje v najem.
Naslov pove upravništvo tega lista pod št. 1476.

1 steklenica 2 kroni. 1538
Ceniki zastoj in franko.

Učenec

se sprejme takoj za tapetniško obrt.
I. Cerne, Ljubljana, Dunajska cesta 19.
15330

POZOR!

Kedor hoče varčevati, naj se obrne na mojo
tvrdko, v kateri imam še vse blago po star! ceni
ter veliko 200

POZOR!

zalogo čevljev

katere nudim slavnemu občinstvu radi pomankljanja
prostora po nakupni ceni. Se priporočam najvilud
neje K. WIDMAYER, pri Soincu, za »vodo«

VINO

belo, rdeče in črno, lastnega pridelka.

Proda se

1500 hekto najizbornejšega ogrskega vina,
lastnega pridelka, od pol vagona naprej po
čudovito nizkih cenah. Vzorce in ponudbe
daje naš zastopnik gospod A. Švara v
Ljubljani, in sicer 6. in 7. avgusta (petek
in sobota) v hotelu pri »Stonu«, soba št. 24
in sicer v času od 8. do pol 10. zjutraj in
od 11. dopoldne do pol 1. pop., dalje od
pol 2. do pol 4. ter od 5. do pol 7. popoldne.

Za župnišče v Istri se išče poštena, po-
božna, pridna in varčna

služkinja

vajena vsem strokam gospodinjstva, zmožna
slovenskega in nemškega jezika. Naslov
pove uprava »Slovenca« pod št. 1560.

Potri globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni dobri soprog, oče, stari oče, in stric, gospod

JAKOB ŠEGA

jermenar

danes dne 7. t. m. ob 3. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni previden s sv. zakra-
mentu za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo dne 8. t. m. ob 4 uri popoldne
iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 49. na pokopališče k Sv. Križu,
Sv. maša zadušnica se bode brala v ponedeljek dne 9. t. m. ob polu 8. uri
v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Priporočamo ga v blag spomin!
V Ljubljani, 7. avgusta 1915.

Marija Šega, soproga.
Leopold Šega, sin.

Alojzija Šega, Ivana Neumann,
roj. Šega, hčeri.

Vsi vnuki in vnukinje.

1557

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti žalosti naznanjamo, da je naša zvesta sotrudnica, urad-
nica gospodična

Marija Volek

danes ob 9. uri dopoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši jutri t. j. 8. t. m. ob 5. uri
popold. iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 17. na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 7. avgusta 1915.

Ravnateljstvo »Vzajemne zavarovalnice«
v Ljubljani.

Tužnim srcem naznanjamo, da se je naša iskreno ljub-
ljena tovarišica-koleginja, gospodična

Marija Volek

danes ob 9. uri dopoldne preselila k svojemu Gospodu.

Pogreb nepozabne se vrši jutri v nedeljo 8. t. m. ob 5. uri
popoldne iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 17 na pokopališče
k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 7. avgusta 1915.

Uradništvo
»Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani.

Pekarija
se odda na Dunajski cesti št. 7.
Sprejemem v službo spretne
železninarje, knjigovodja,
eventualno tudi ženske moči, nadalje
stenografinjo.
Ponudbe so vpsolati na naslov:
Peter Majdič, Celje.

Proda se dobro ohranjen dekoracijski
divan
za K 40.—, in lepa
stenska ura
za K 20.— v Hilšerjevi ulici šteč. 5./I.
DRVA
vsake kakovosti
se kupijo po najvišjih cenah.
Ponudbe do 10. avgusta pod »Les 1535«
na upravo »Slovenca«.

GOSTILNA
se prevzame v najem
z novembrom tega leta na deželi, najraje pa kje
v Ljubljanski okolici, ali v Ljubljani. Ponudbe na
upravištvo »Slovenca« pod »gostilna 100«.
Tkalke
za tkalnice platna, tudi sukalke dobe
trajno in dobro plačano delo v tovarni
Thondorf, p. Liebenau pri Gradcu
Sprejme se

MATTONIS
JEDINSTVEN
U SVOJOJ
ANALITIČNOJ
KAKVOČI
NAJBOLE
ODAVNA NAJŠIRŠA
NIJE POROČNO
PIČE
GISSHÜBLER
ČISTI PRÍRODNI ALKALÍČNI
KISELI IZVOR
Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Mihael Kastenr.

»Društvo inženjerjev v Ljubljani« naznanja, da je njegov
član gospod
ing. VACLAV HELLER
deželni stavbni praktikant in c. in kr. kadet
dne 1. julija t. l. padel junaške smrti na severnem bojnem polju.
Blag mu spomin!
V Ljubljani, v avgustu 1915.
Društveni odbor.

kolarski pomočnik
pri Josip Kordeš-u, kolarju in kovaču
na Sušaku, Luizinska c. 20, pri Reki.
Važno za
begunce in rekonvalescente!
Vila na Bledu se da po cení v na-
jem. Leži pri jezeru, lastna jezer-
ska kopel, 2 čolna, vodovod, dobre
peči, pripravna tudi za prebivanje
po zimi. Naslov v upravištvo.
Prijazno solnčno

500K
Vam plačam, ako Va-
ših kurjih očes, bra-
davic in trde kože,
tekot 3 dni s korenino,
brez bolečin ne odpravi
Cena lončku z
jamstvenim pis-
mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY,
Kaschau (Kassa) L, poštni predal 12/82 Ogr.
Lepo meblovana
mesečna soba
s posebnim vhomom se takoj odda. Tabor
št. 6 v novi hiši I. nadstropje desno.
Sprejme se takoj

Zahvala.
Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti
našega iskrenoljubljenega nenadomestnega soproga, očeta, starega očeta,
brata, tasta, svaka in strica, gospoda
Ivana Müller-ja
trgovca, posestnika, častnega občana itd.
izrekamo tem potom vsem svojo najiskrenejšo zahvalo.
Posebna zahvala pa bodi prečastiti duhovščini v Zagorju, slavnemu
prostovoljnemu gasilnemu društvu v Zagorju, gg. občinskim odbornikom,
vsem darovateljem prekrasnih vencev in šopkov ter sploh vsem, ki so spre-
mili nepozabnega nam pokojnika na njega zadnji poti.
V Zagorju, dne 7. avgusta 1915.
Globoko žalujoča rodbina Müller-jeva.

stanovanje
se odda s 1. novembrom v Zetinovich-evi
hiši na Kongresnem trgu št. 3 v 3. nad-
stropju, obstoječe iz 3 sob, kuhinje in
pritiklin. Več se izve pri hišniku istotam.
Sprejme se v trgovino mešane stroke
učenka
poštenih staršev nad 14 let stara, ki je dobro
izurjena v računstvu in pisavi ter ima veselje
do trgovine. — Istotako se sprejme tudi
učenec
pod enakimi pogoji. Friderik Skušek, trgovec,
Metlika.
Izgubila se je na potu iz Volčjega potoka
čez Radomlje—Jarše, Groblje—Trzin v Ljubljano
črna ročna torbica
z denarnico, nekaj denarjem in različnimi dru-
gimi stvarmi.
Prosi se, da se to odda v trgovini Feliks
Urban v Ljubljani ali na gradu v Volčjem
potoku proti odškodnini.

postrežnica
na Resljevi cesti šteč. 13./II. levo.
Učenka
ki ima veselje do manufakturne
stroke, s primerno izobrazbo, stara
14—15 let, se sprejme pri
J. FAJDIGU, VIPAVA.
Lepo solnčnato stanovanje
visoko pritličje, obstoječe iz 2 sob, 2 kabinetov,
kubine, predsobe in z vsemi ostalimi pritliklinami
se odda s 1. novembrom mirni stranki. — Naslov
pove uprava lista pod št. 1538.

Brez posebnega obvestila.
Klanjajoč se božji previdnosti naznanjam prežalostno vest, da
je naš iskrenoljubljeni, dobri soprog, oziroma oče, gospod
FRANC MIRNIK
c. in kr. poročnik 87. pešpolka
dne 20. julija 1915 umrl junaške smrti na italijanskem bojišču, star
27 let.
Molite zanj!
Celje 28. julija 1915.
Minka Mirnikova, roj. Matko,
soproga.
Jeržika, Franc, Olgica, Janezek,
otroci.

svinjsko meso
približno 25 kil prodaja se le skupaj
kila po 4 K. — Več v upravištvo pod
št. 1553.
Išče se za takoj lepo meblovana
mesečna soba
s posebnim vhomom in če le možno z uporabo
kopalnice. — Ponudbe na Rud. Bodenmüller,
poslovodja tvrdke Back & Feh, Ljubljana,
Stari trg 8.

5 vinarjev
stane dopisnica, potom katere izvolite
zahtevati moj glavni cenik s 4000 sli-
kami, obsegajoč bogato izbero pripravi-
nih predmetov za vsakdanjo rabo in
darila; cenik se pošlje vsakomu zastoj
in poštine prosto.
Prva tovarna ur JAN. KONRAD
c. in kr. dvorni založnik, Brück št. 1223 (Češko)
Pristne nikeln. žepne ure po 4.20 K, 5.— K.
V srebru 8.40 K, 9.50 K. Nikeln. budika 2.90 K,
ure s kukavico 7.85 K, ure z nihalom 9.— K.
Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se za-
menja ali denar nazaj.
15 koscev
sprejme v pone-
deljek dne 9. av-
gusta 1915
Ivan Ogrin,
Laverca pri Ljubljani.

Zahvala.
Potrtega srca naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem,
da je naša ljubljena soproga, hčerka
in sestra, gospa
Jerica Prusnik roj. Jelenec
po dolgi in mučni bolezni, previ-
dena s sv. zakramenti, v 39. letu sta-
rosti, včeraj mirno v Gospodu za-
spala.
TURJAK, 31. julija 1915.
Ivan Prusnik, soprog. Jerica Jele-
nec, mati. Ivan, župnik, Valentin,
orožn. postaječ. v p. Anton, trgovec,
bratje. Marija, učiteljica, sestra.
Zahvala.
Za vse blage dokaze iskrenega so-
čutja, ki so nam došli ob bridki iz-
gubi naše ljubljene soproge, hčerke
in sestre, gospe
JERICE PRUSNIK
kakor tudi za častno spremstvo na
zadnji poti, izrekamo našo najto-
plejšo zahvalo.
TURJAK, 6. avgusta 1915.
Žalnočci ostali.

Originalne Mayfarth ve
postavno varovane
„HERKULES“
vinske in sadne stiskalnice prvovrstni izdelek.
Hydraul. vinske in sadne stiskalnice nedosegljive!
Mlini za grozdje in sadje,
Naprave za pridelovanje mošta
PH. MAYFARTH & Co.
Tovarna poljedelskih strojev.
DUNAJ, II, TABORSTRASSE Nr. 71.
Cenik št. 620 zastoj. Specijalno izdelovanje stiskalnic in aparatov za pridelovanje vina.
Zastopniki se sprejmejo.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

Dunajska cesta št. 38
v hiši Zadrzne ZvezeNasproti „Bavarskemu
dvoru“ v bližini mlitnice

□□□□□□□□ — Ustanovljena leta 1911. — □□□□□□□□

Hranilnica kmečkih občin sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek pla-
čuje iz svojega. —
Vložne knjižice
drugih denarn. za-

4 1/2 %

vodov sprejema
kot gotov denar
ter se obrestova-
nje ne prekine. —Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega
nalagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih. Njeno poslovanje je pod nad-
zorstvom posebnega komisarja kot zastopnika c. kr. dež. vlade v Ljubljani.
Posojila daje na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna
oprava za 2 osebi
3gotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalomZaloga otroških
vozičkov.Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

ANTON BOE

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6Dela se izvršujejo tudi na
Glincah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba!

Obstoj trdke že čez 50 let.

Odlikovan na razstavi v Radoljici leta 1904 s častno
diplomo in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najljepša vrste,
posobno pripo-
ročljiv proti ku-
nim boleznim, se
dobi pri Gabri-
elu Erken, Za-
puže pošta Be-
gunje pri Les-
cah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. Cene zmerne.

5167

Pozor!

Nova trgovina koles in motorjev

Selenburgova ulica 26

Zaloga svetovno znanih „Humber“-koles,
Puch-motorjev novega sistema in posamez-
nih delov po najnižjih cenah. Priporočam
se za cenjena naročila

z odličnim spoštovanjem

Fran Florjančič

1497

IV. c. kr. avstr. razredna loterija

Žrebanje 3. razr.

10. in 12. avgusta t. l.

Cena za novostopitve člane.	1/1 K 120.—	1/2 K 60.—	1/4 K 30.—	1/8 K 15.—	Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno.	Dobitki	Kron	Dobitki	1/1 K 40.—	1/2 K 20.—	1/4 K 10.—	1/8 K 5.—	Cena za posebnika srečke prejšnjega razreda.
						1 za	80.000	1 za	40.000				
						1 „	30.000	1 „	30.000				
						3 po 10000 =	30000	6 „	5000 =	30000			
						10 „	2000 =	20000	30 „	1000 =	30000		
						55 „	600 =	33000	53 „	400 =	21200		
						2590 „	160 =	414400	2750 dobitkov	K 728600			

Srečke za ta razred priporočam

poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije

LJULJANSKA KREDITNA BANKA

v Ljubljani

in njene podružnica v Celju, Celovcu in Splitu.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanjim
vlagateljem so za poši-

5 %

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilniceZadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvu. Prospekti na razpolago.Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet
v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kano-
nik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat
v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v
Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gim-
nazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Gadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor; v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. in. rač.
oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne- ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmeteOlje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Organist in cerkvenik

ceciljansko izučen, oženjen, vojašine prost, z jako lepimi izpričevanji, želi službo premeniti. Gre tudi izven Kranjske. Naslov pove uprava pod št. 1489.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

katero imajo 10 prednosti:

1. Niso nosilec škodljivcev.
2. Učinkujejo zanesljivo.
3. So brez duha.
4. So snažne.
5. So priročne.
6. So na leta trpežne.
7. Ne skvari jih mokrota.
8. So poceni.
9. Zabranijo novenalezbe.
10. Pošiljajo se v pislih.

Sedanja veda dolži edino uši kot prenašalce pegastega legarja. Kdor se ubrani uši, je varen pred to kugo. — Vrečice prodaja:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočev, var, lekarna, Vrhnika; J. Koschier („Pri orlu“), Kamnik.

Velika zaloga krasno

VENCEV IN TRAKOV.

BENEDIKT & CO., LJUBLJANA
PRESERNOVA ULICA

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobro in žejo gaseče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, mskatelec, pomerančnik, dišča perla, višnjevec. Ta pijača se lahko poleti zavziva hladna, pozimi pa vroča mesto ruha in žganja. Skaziti se ne more. Snovi z natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavci ta pijačo osveži in ne upijani, vsled česar ne zgube nič na svoji delazmožnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava. 1351

5000 hektolitrov

belega in rdečega

hrvatskega

VINA

od letnikov 1912, 1913 in 1914 ponuja po dnevnih cenah veletrgovina z vinom

Alex Breyer i sinovi

Križevci na Hrvatskem. 1418

GORECNA KOLESA

za trpež
službo
šport
zabavo nedosežna

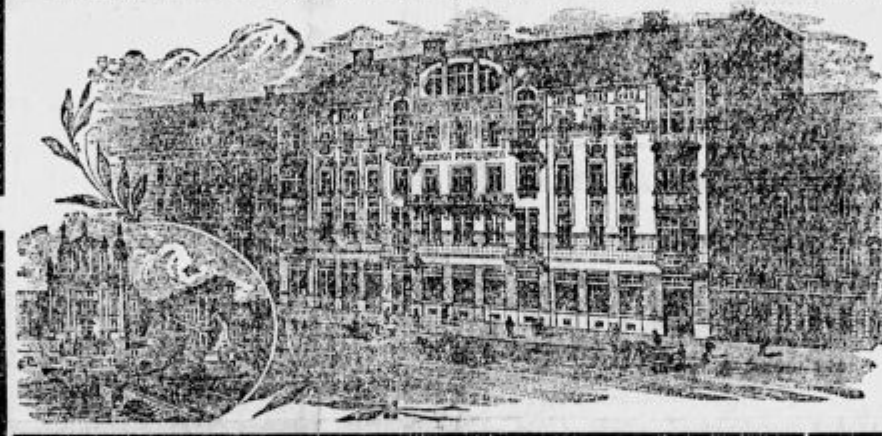

Največja zaloga pnevmatike
s polnim jamstvom

A. GOREC

špecialna trgovina s
kolesi in deli

Ljubljana, Marije Terezije cesta 14,
Novi svet nasproti kolizeja.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šteč. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvič

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadrugniki temveč

4³/₄ 0
4 0

tudi cela deželna Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄ % brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4.75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem junija
1915 čez 23 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohran.
položnice brezplačno na razpolago.

4³/₄ 0
4 0

Načelstvo.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta šteč. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portalno steklarstvo —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Nariši in proračuni na
zahtevo zastoj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

G
A
N
G
L
I
O
N
A
L

iz najboljših rastlin pripravljen čaj, ki ga
z uspehom uporabljajo

kot domače sredstvo zoper živčne bolezn

Ta čaj pomiri živce, lajša bolečine, od-
stranja krče, tvori kri, podeljuje sladko
spanje, pospešuje telesno moč in prebavo.
Ganglional-čaj ne vsebuje nikakih omam-
ljivih snovi.

Edino pristen se dobi pri c. kr. dvor. in
nadvojvod. komornem založniku

JULIJ BITTNER, lekarnar, REICHENAU, N. A. 645

Cena škatljice z vpor. navodilom K 3.—
Kjer ga ne dobite v lekarni, naročite ga
proti vposlatvi K 3.— franko po pošti, po
povzetju 35 vin. več!

Štambilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Kupim

in dobro plačam več stare, še dobro
ohranjene 1527 4

moške obleke

kakor tudi stare čevlje.

Vid Bračovž, Ljubljana,
Sv. Jakoba nabrežje št. 19.

Trgovski učenec

zdrav in krepak, s primerno šol-
sko izobrazbo, poštenih staršev, se
sprejme v trgovini Martin Plut v Črnom-
lju. Že nekoliko vaje trgov. ima prednost.
1417

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Sbra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. julija 1915 K 85.944.552.—,
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.633.922.—.